

Gemeente Putten Integraal Huisvestingsplan

Primair en Voortgezet Onderwijs 2018-2032

Gemeente Putten

Integraal Huisvestingsplan

Primair en Voortgezet Onderwijs 2018-2032

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	4	4 Trends en Ontwikkelingen	20
1 Inleiding	7	4.1 Functionaliteit	20
1.1 Doelstelling	8	4.2 Normbedragen nieuwbouw en uitbreiding	22
1.2 Aanpak	8	4.3 Duurzaamheid	23
1.3 Uitgangspunten nieuwbouw en renovatie	9	4.4 Renovatie	26
1.4 Leeswijzer	9	4.5 Onderhoud schoolgebouwen	28
2 Primair en Voortgezet Onderwijs in Putten	11	4.6 Brede school en IKC-ontwikkeling	29
2.1 Scholen	11	4.7 Passend Onderwijs	31
2.2 Samenwerkingsverbanden Zeeluwe, Leerlingenzorg en Berséba	12	4.8 Mogelijke wettelijke verplichting IHP	32
2.3 Onderwijskwaliteit	12	4.9 Woningbouw in Rimpeler	32
2.4 Leerlingenprognose op gemeentelijk niveau	13	4.10 Ontwikkeling rondom basisschool De Akker	33
2.5 Leerlingenstromen op gemeentelijk niveau	13	5 Beleidskaders: Wet- en regelgeving & beleidsambities	34
2.6 Schoolbesturen	15	5.1 Wettelijke taak onderwijshuisvesting	34
3 Visie	17	5.2 Verandering wettelijke taak: Doordecentralisatie buitenkant onderhoud	35
3.1 Visie op onderwijs - goed onderwijs, diversiteit en spreiding	17	5.3 Uitvoering wettelijke taak onderwijshuisvesting	36
3.2 Visie op onderwijshuisvesting	18	5.4 Beleidskader: IHP	36
		5.5 Beleidsambitie IHP: Spreiding	36
		5.6 Beleidsambitie IHP: Normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding	37
		5.7 Beleidsambitie IHP: Renovatie	37
		5.8 Beleidsambitie IHP: Duurzaamheid	38
		5.9 Beleidsambitie IHP: Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen kunnen aanleiding geven voor nieuwbouw	38
		5.10 Beleidsambitie IHP: Behoud VO-school Groevenbeek in Putten	38

6 Analyse huisvesting PO	39
6.1 Huisvestingscapaciteit	39
6.2 Huisvestingsknelpunten en renovatiewensen schoolbesturen	40
6.3 Analyse Kern Putten	41
6.4 Analyse buitengebied	44
6.5 Analyse Bijsteren (en Rimpeler)	46
7 Analyse huisvesting VO	48
8 Analyse gymnastiekcapaciteit	51
9 Scenario's	56
9.1 Scenario 1: Passende huisvesting	56
9.2 Scenario 2: Passende huisvesting en grootschalige renovatie	58
9.3 Scenario 3: Passende huisvesting en duurzame renovatie	59
9.4 Scenario 4: Passende huisvesting en grootschalige technische en functionele renovatie	60
10 Vooruitblik	61
Bijlage I – Leerlingenprognose PO	63
Bijlage II – Ruimtebehoefte PO in m² BVO	64
Bijlage III – Ruimtetekorten en ruimteoverschotten in m² BVO	65
Bijlage IV – Meerjaren onderhoudsplanningen	66

SAMENVATTING

“Putten moet een dorp zijn waar iedereen zich thuis voelt. Een samenleving waar iedereen kan meedoen, met een gezonde economie en een levendig dorpscentrum.”¹

Dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het Primair onderwijs (PO) en Voortgezet onderwijs (VO) omschrijft de inzet van beleid voor de periode 2018-2032. Dit IHP heeft een meer strategisch karakter door vanuit visie, beleid en ontwikkelingen strategische keuzes te maken. Daarnaast wordt ook invulling gegeven aan de wettelijke taak van de gemeente: het voorzien in voldoende en adequate huisvesting. Schoolbesturen zijn in een vroeg stadium betrokken bij de planvorming.

Het IHP omschrijft de gewenste voorzieningenstructuur voor onderwijs-huisvesting op basis van een visie op onderwijs en onderwijshuisvesting. Relevante trends en actuele ontwikkelingen in onderwijs(huisvesting) worden in beeld gebracht. Het huidige beleidskader en mogelijke aanvullende ambities worden beschreven. Er wordt gekeken naar de huidige capaciteit, leerlingenprognoses en ruimtebehoefte. Dit alles wordt vertaald in een aantal scenario's om te komen tot de gewenste voorzieningenstructuur.

Visie op onderwijshuisvesting

De gemeente moet voldoen aan haar wettelijke taak om de scholen adequaat te huisvesten en te streven naar een goede spreiding van het onderwijs en levensvatbare scholen. De gemeente en schoolbesturen willen dat de scholen goed bereikbaar zijn voor kinderen in Putten. Daarnaast willen zij goede schoolgebouwen. Dit vraagt om voldoende (m²'s), functionele, duurzame, flexibele huisvesting die goed onderhouden is.

Trends en ontwikkelingen

Dit IHP signaleert 10 trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de onderwijshuisvesting:

1. Onderwijskundige ontwikkelingen: veranderende onderwijsconcepten, differentiatie in lesvormen, toenemende aandacht voor gezondheid.
2. Normbedragen die door de VNG worden gehanteerd voor nieuwbouw en uitbreiding zijn niet meer toereikend door aangescherpte bouwtechnische eisen in het Bouwbesluit 2015.
3. Toenemende aandacht voor duurzaamheid. Duurzaamheid stelt ook hogere eisen aan gebouwen. Dit vraagt om een bezinning op de hoogte van de normbedragen.
4. Uitblijven van een landelijke regeling voor renovatie.
5. Te lage rijksvergoeding voor scholen voor het onderhoud van schoolgebouwen.
6. Ontwikkeling van Brede scholen en IKC's.
7. Invoering van Passend Onderwijs.
8. Mogelijk wettelijke verplichting voor gemeenten en schoolbesturen om in samenspraak een IHP op te stellen.
9. Woningbouw van 340 woningen in Rimpeler.
10. Wens van de gemeente om het gebied rondom basisschool De Akker opnieuw in te richten.

Wettelijke taak en aanvullende beleidsambities

De gemeente heeft de wettelijke taak om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor scholen in het PO en VO. Daarnaast stelt dit IHP voor om in te zetten op de volgende speerpunten:

- Spreiding – Spreiding verbeteren door de mogelijkheden voor verhuizing van De Steenkamer naar een locatie in Rimpeler te onderzoeken. Alle schoolbesturen dan wel per brief dan wel in een gesprek met de

¹ Coalitieakkoord 2015-2018 'Ondernemend, sociaal, duurzaam en dichtbij'.

wethouder hun interesse in een schoollocatie in Rimpeler kenbaar hebben gemaakt.

- Normbedragen nieuwbouw en uitbreiding - Voldoende budget beschikbaar stellen om te voldoen aan Bouwbesluit 2015 en Frisse scholen, klasse B te realiseren.
- Duurzaam bouwen en renovatie bevorderen.
- Behoud VO-school Groevenbeek in Putten.

Scenario's

De wettelijke taak en de beleidsambities zijn uitgewerkt in vier scenario's.

Scenario 1: Realiseren Passende huisvesting

Voor dit scenario gelden de volgende uitgangspunten:

- *Spreading* – De mogelijkheid wordt onderzocht De Steenenkamer te verhuizen naar een locatie in Rimpeler, mits daarin de ondercapaciteit van De Schuilplaats wordt opgenomen.
Indien het niet mogelijk is een schoolgebouw in Rimpeler te realiseren, wordt De Schuilplaats in Bijsteren uitgebreid. De uitbreiding wordt beschikbaar gesteld voor het opvangen van ruimtetekorten van scholen in Bijsteren.
Op deze onderwijsvoorziening wordt door twee of meer schoolbesturen samengewerkt. CNS, VPCO, SKO en PROO zijn daarin gelijkwaardige gesprekspartners. De positie van VCPO en PROO vraagt daarbij bijzondere aandacht.
- *Normbedragen* – Het beschikbaar te stellen budget bij nieuwbouw en uitbreiding is voldoende om te voldoen aan de eisen uit het bouwbesluit 2015 en het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', klasse B.²

² De klasse-aanduiding A, B en C uit het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', geeft het ambitieniveau weer voor energie, lucht, temperatuur, licht en geluid. Daarbij is klasse C de ondergrens, klasse B voldoende (de normen van het Bouwbesluit 2015 met wat extra eisen op bovengenoemde gebieden) en klasse A zeer goed.

- *Eenvoudige renovatie* – Conform de afspraken uit het IHP 2014. Er wordt uitgegaan van eenvoudige renovatie met een gemeentelijke bijdrage van € 300/m² (prijspeil 2014) en een oplopende bijdrage van de schoolbesturen. De budgetten zijn prijspeil 2014 en worden geïndexeerd naar het actuele prijspeil in jaar van uitvoering. De indexering van prijspeil 2014 naar prijspeil 2018 bedraagt 3,6%.

Periode	Gemeente	Schoolbesturen
2015-2018	75% (€ 233/m ²)	- 25% (€ 78/m ²)
2019-2022	67% (€ 207/m ²)	- 33% (€ 104/m ²)
2023-2026	50% (€ 155/m ²)	- 50% (€ 155/m ²)
2027-2030	50% (€ 155/m ²)	- 50% (€ 155/m ²)

- *Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen* – Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen kunnen *aanleiding* geven voor nieuwbouw. Een voorbeeld hiervan is De Akker.

Scenario 2: Passende huisvesting en grootschalige renovatie

Voor scenario 2 gelden dezelfde uitgangspunten als scenario 1. Voor renovatie wordt het ambitieniveau echter verhoogd van 'eenvoudige renovatie' naar 'grootschalige renovatie'. Voor de installaties en de gebouwschil (vloeren, gevels, daken en kozijnen) gelden de nieuwbouweisen van het Bouwbesluit. Voor het binnenklimaat wordt uitgegaan van 'Frisse Scholen' klasse B.²

De schoolbesturen leveren een financiële bijdrage aan de renovatie conform de afspraken uit scenario 1. Daarnaast worden door de gemeente voorwaarden verbonden aan de renovatie, zoals een verplichting tot flexibel bouwen.

Scenario 3: Passende huisvesting en duurzame renovatie

Voor scenario 3 gelden dezelfde uitgangspunten als scenario's 1 en 2. Voor renovatie wordt het ambitieniveau echter verhoogd naar renovatie tot een Bijna-Energie-neutraal gebouw (BENG). Voor het binnenklimaat wordt uitgegaan van 'Frisse Scholen' klasse B.²

De schoolbesturen leveren een financiële bijdrage aan de renovatie conform de afspraken uit scenario 1. De geraamde energiebesparing wordt ingezet als budget voor het Energie-neutraal maken van de scholen. Daarnaast worden door de gemeente voorwaarden verbonden aan de renovatie, zoals een verplichting tot flexibel bouwen.

Scenario 4: Passende huisvesting en grootschalige technische en functionele renovatie

Voor scenario 4 gelden dezelfde uitgangspunten als scenario's 1 en 2. Voor renovatie wordt het ambitieniveau echter verhoogd, door ook functionele aanpassingen door te voeren. De schoolbesturen leveren een financiële bijdrage aan de kosten voor functionele aanpassing. Deze bijdrage wordt per project bekeken.

Putten
2018

1 INLEIDING

“Putten moet een dorp zijn waar iedereen zich thuis voelt. Een samenleving waar iedereen kan meedoen, met een gezonde economie en een levendig dorpscentrum.”

Bovenstaande ambities staan verwoord in het Collegeprogramma 2014-2018 van de gemeente Putten. Hoewel onderwijs en onderwijshuisvesting niet direct worden genoemd, gaan deze ambities ook over onderwijs.

Onderwijs legt een basis om volwaardig te kunnen participeren in de maatschappij. De aanwezigheid van scholen levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid in de dorpse gebieden. Goed en gevarieerd onderwijs maakt de gemeente bovendien aantrekkelijker voor de ruim 24.000 inwoners.

Inzicht in bestaande en toekomstige behoefte van onderwijshuisvesting maakt het mogelijk om een lange-termijn-beleid te ontwikkelen. Een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijs is hiervoor een goed instrument.

De gemeente vindt dat goed onderwijs onlosmakelijk verbonden is met de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Om de gewenste kwaliteit van onderwijshuisvesting te realiseren maakt de gemeente IHP's.

In 2010 heeft de gemeente een IHP laten opstellen. Dat plan is in 2014 geactualiseerd op een beperkt aantal onderdelen. Een aantal ontwikkelingen geeft aanleiding het IHP volledig te actualiseren:

- De realisatie van nieuwbouwwijk Rimpeler, migratie van leerlingen binnen de gemeente en het risico van sluiting van kleinere scholen, vraagstukken over het onderwijsaanbod en vraagstukken rondom een aantal locaties.
- Het ontbreken van een goed gedeelde gezamenlijke verantwoordelijkheid. Deze zijn het gevolg van veranderende verhoudingen tussen schoolbesturen en gemeente. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van Passend Onderwijs en de doordecentralisatie van het buitenkant onderhoud.
- De behoefte aan een duidelijk huisvestingsbeleid voor de lange termijn. Schoolbesturen en gemeente hebben belang bij een duidelijke beleidslijnen voor onderwijshuisvesting, die aansluiten op thema's en vraagstukken van de schoolbesturen en gemeente.

Dit voorliggende IHP heeft een strategisch karakter waarbij vanuit visie, beleid en ontwikkelingen strategische keuzes worden gemaakt. Bij de ontwikkeling van het IHP staat interactieve beleidsvorming centraal. Schoolbesturen zijn in een vroeg stadium betrokken bij de planvorming.

1.1 Doelstelling

Om de investeringen in de onderwijshuisvesting voor het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) voor meerdere jaren te bepalen, wil de gemeente een IHP voor het PO en VO opstellen. Hiermee borgt de gemeente dat er voldoende ruimte op scholen beschikbaar is om elk kind een plek op een school aan te bieden.

Om een efficiënt en doelmatig plan te ontwikkelen omschrijft het IHP de gewenste voorzieningenstructuur voor onderwijshuisvesting op basis van een visie op onderwijs. Trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op onderwijs worden geanalyseerd. Er wordt gekeken naar de huidige capaciteit, leerlingenprognoses en ruimtebehoefte. Dit alles wordt vertaald in een aantal scenario's om te komen tot de gewenste voorzieningenstructuur.

Het IHP biedt de gemeente en de schoolbesturen de mogelijkheid gericht onderwijshuisvestingsbeleid te voeren, strategische keuzes te maken en besluiten integraal af te wegen. Het resultaat is een planmatige aanpak en een beleidsmatig kader voor de onderwijshuisvesting: zowel ruimtelijk, kwalitatief als financieel.

Het IHP omschrijft de inzet van beleid voor de periode 2018-2032. Het IHP wordt elke vier jaar aan de hand van actuele ontwikkelingen en trends, voortschrijdend inzicht en nieuwe prognoses, bijgesteld. Op die manier blijft het IHP een dynamisch en actueel plan.

1.2 Aanpak

De schoolbesturen hebben vanaf het begin geparticipeerd in de totstandkoming van dit IHP. Het IHP is derhalve opgesteld in nauw en constructief overleg met de schoolbesturen voor het PO en VO. Door het IHP gezamenlijk te ontwikkelen, worden plannen van gemeente en scholen op elkaar afgestemd. Zo kunnen beide partijen een duidelijk, efficiënt en gedragen huisvestingsbeleid voeren.

Leerlingenprognoses en gebouwgegevens zijn aangeleverd door de gemeente en getoetst bij de schoolbesturen. In interviews met de schoolbesturen is het IHP-traject besproken, zijn beleidsontwikkelingen en beleidswensen doorgenomen en de visies en ambities van de individuele schoolbesturen in beeld gebracht.

In gezamenlijke sessies met de schoolbesturen en gemeente is deze informatie besproken. De behoeftes en mogelijkheden per school zijn geïnventariseerd. Vervolgens zijn scenario's in beeld gebracht en is de haalbaarheid van beoogde ingrepen in de onderwijshuisvesting verkend. Samen met de schoolbesturen zijn keuzes gemaakt voor uitvoerbare oplossingen. Deze oplossingen komen terug in dit IHP.

Parallel aan deze plenaire bijeenkomsten is het IHP ontwikkeld en in rapportvorm uitgeschreven. Zodoende is gaandeweg draagvlak gecreëerd voor de inhoud van het IHP.

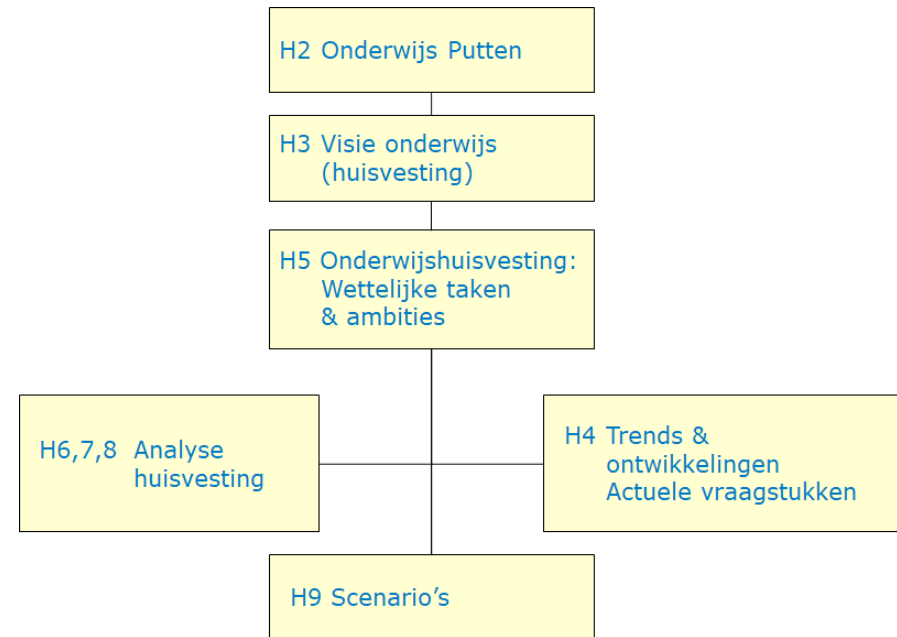
1.3 Uitgangspunten nieuwbouw en renovatie

In dit IHP worden de volgende uitgangspunten gehanteerd bij nieuwbouw, renovatie en grootschalige renovatie:

- Nieuwbouw – Na nieuwbouw heeft een schoolgebouw een levensduur van 60 jaar. Een gebouw wordt na 40 levensjaren gerenoveerd.
- Eenvoudige renovatie – Bij een eenvoudige renovatie leiden de aanpassingen tot een levensduurverlenging van 20 jaar. Het budget hiervoor is minimaal € 300/m² (prijspeil 2014).
- Grootschalige renovatie – Bij een grootschalige renovatie leiden de aanpassingen tot een levensduurverlenging van 40 jaar. Het maximale budget hiervoor is 70% van de nieuwbouwprijs.

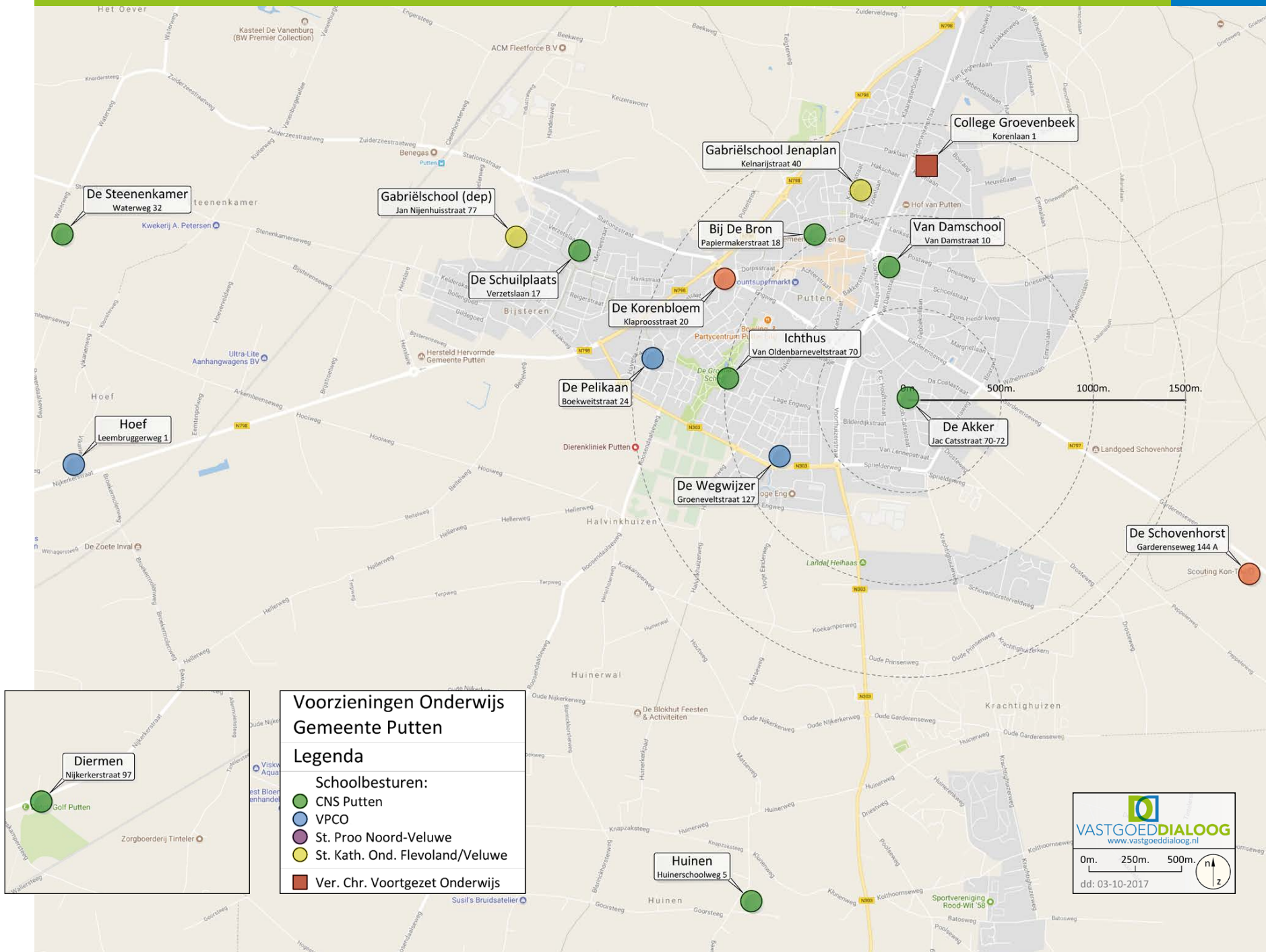
1.4 Leeswijzer

Dit IHP is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 beschrijft het onderwijsaanbod in Putten: de aanwezige scholen, onderwijsrichtingen en schoolbesturen, de leerlingenprognoses, de herkomst van de leerlingen. Hoofdstuk 3 bespreekt de visie van de gemeente op onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 4 gaat in op de voor dit IHP relevante trends en ontwikkelingen in onderwijs- en onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 5 legt uit wat de wettelijke taak van de gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting inhoudt. Daarnaast worden de mogelijk aanvullende beleidsambities van de gemeente en de schoolbesturen besproken. Hoofdstuk 6, 7 en 8 analyseren de staat van de onderwijshuisvesting voor PO, VO en gymnastiek door de huidige situatie te vergelijken met de staande kaders en de beleidsambities uit hoofdstuk 5.

Figuur 1 – De opbouw van het rapport schematisch weergegeven

In hoofdstuk 9 wordt de informatie uit de voorgaande hoofdstukken vertaald in vier scenario's voor de onderwijshuisvesting. Er wordt bij ieder scenario rekening gehouden met de visies, relevante trends en ontwikkelingen. Het mogelijk aanvullende beleid en de ambities worden in scenario's uitgewerkt. Het ambitieniveau wordt per scenario verhoogd. Hoofdstuk 10 blikt vooruit.

Voorzieningen Onderwijs Gemeente Putten

Legenda

Schoolbesturen:

- CNS Putten
- VPCO
- St. Proo Noord-Veluwe
- St. Kath. Ond. Flevoland/Veluwe
- Ver. Chr. Voortgezet Onderwijs

VASTGOEDDIALOG
www.vastgoeddialog.nl

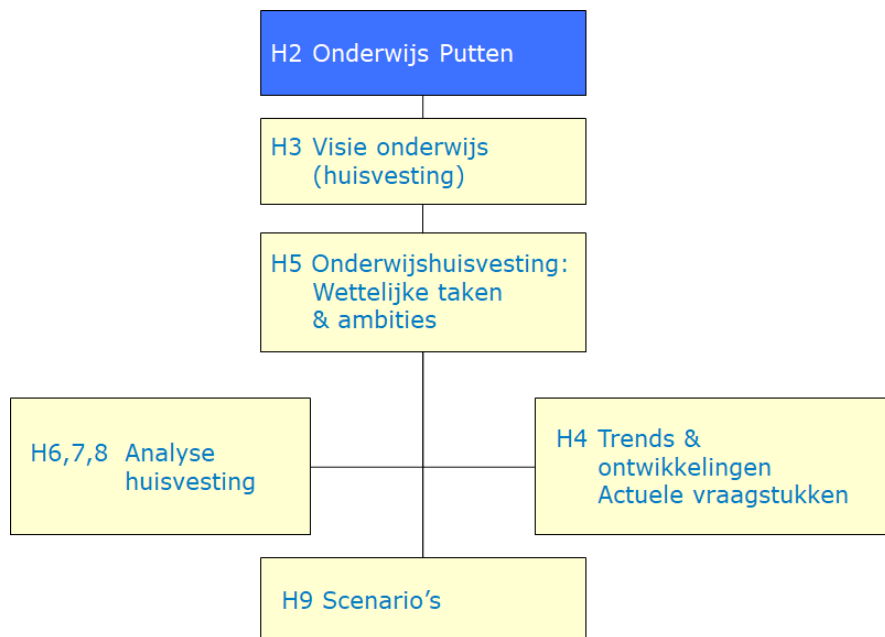
0m 250m 500m

dd: 03-10-2017

2 PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS IN PUTTEN

Het Primair Onderwijs speelt een grote rol in de talentontwikkeling van kinderen. In de leeftijd tot en met 12 of 13 jaar wordt gedegen onderwijs gegeven en een belangrijke basis gelegd voor talentontwikkeling van de jeugd.

Dit hoofdstuk beschrijft het onderwijsaanbod in Putten: de aanwezige scholen, schoolbesturen en onderwijsrichtingen, de prognose en herkomst van de leerlingen.

2.1 Scholen

Primair Onderwijs

Putten telt 14 PO-scholen, verdeeld over 15 locaties. Leerlingen hebben de keuze uit de onderwijsrichtingen: Openbaar, Katholiek en Protestant-Christelijk. Naast onderwijsrichtingen, kunnen de ouders ook kiezen uit meerdere onderwijssoorten zoals Jenaplan.

Voortgezet onderwijs

Putten heeft één school voor (Protestants Christelijk) voortgezet onderwijs: Groevenbeek. Groevenbeek heeft twee vestigingen: één in Putten en één in Ermelo. Groevenbeek in Putten is een vmbo-school voor theoretische leerweg (TL) en beroepsgerichte leerweg. Binnen de beroepsgerichte leerweg worden de profielen Dienstverlening & Producten en Zorg & Welzijn aangeboden. De school biedt ook Leerweg-ondersteunend-onderwijs (lwo) en TL-plus.

Speciaal Basisonderwijs / (Voortgezet) Speciaal Onderwijs

In Putten is geen Speciaal Basisonderwijs (SBO) of (Voortgezet) Speciaal Onderwijs [(V)SO] aanwezig. Dit type onderwijs wordt wel aangeboden in omliggende gemeenten.

Gemeente		
Epe	SBO	SO
Ermelo	-	SO
Harderwijk	SBO	SO
Nijkerk	SBO	SO
Nunspeet	SBO	SO

Tabel 1 – aantal SBO en SO scholen in regiogemeenten

2.2 Samenwerkingsverbanden Zeeluwe, Leerlingenzorg en Berséba

Het samenwerkingsverband heeft als taak te zorgen voor een dekkend onderwijsaanbod in de regio. Het VO en het PO hebben ieder hun eigen samenwerkingsverbanden.

Zeeluwe is het samenwerkingsverband voor Passend Basisonderwijs van de acht gemeenten Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk, Nunspeet, Putten en Zeewolde.

Het samenwerkingsverband is gevestigd in Harderwijk.

Stichting Leerlingenzorg (Leerlingenzorg) is een samenwerkingsverband van scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk, Nunspeet, Putten en Zeewolde. Het samenwerkingsverband is gevestigd in Harderwijk.

De scholen Diermen en Huinen zijn aangesloten bij samenwerkingsverband Berséba, regio Midden. Bij deze regio van dit samenwerkingsverband zijn 39 basisscholen aangesloten. Het loket voor deze regio is gevestigd in Veenendaal.

2.3 Onderwijskwaliteit

De Onderwijsinspectie analyseert jaarlijks de kwaliteit van het onderwijs per school. De 14 scholen voor primair onderwijs en de VO-school staan allemaal onder 'basistoezicht' van de Onderwijsinspectie. Dit houdt in dat het onderwijs op de scholen van voldoende kwaliteit is. De scholen krijgen het vertrouwen van de inspectie.

2.4 Leerlingenprognose op gemeentelijk niveau

Leerlingenprognose PO

Er gaan in Putten 2.146 leerlingen naar het PO (teldatum 1 okt 2017). De leerlingenprognose voor het basisonderwijs (PVG – nov. 2016), geeft aan dat het leerlingaantal zal toenemen tot 2.208 leerlingen in 2020. Op de lange termijn zakt het leerlingaantal naar 2.072 leerlingen in 2032.

De leerlingenontwikkeling tot 2032 in Bijsteren, in de kern Putten en in de andere gebieden verschilt. In Bijsteren groeit het leerlingaantal met 23%. In de kern Putten daalt het leerlingaantal met 14%. In de overige gebieden daalt het leerlingaantal met 12%.

Voortgezet onderwijs.

Groevenbeek in Putten heeft 431 leerlingen (teldatum 1 okt 2017). De leerlingenprognose (PVG), geeft aan dat het leerlingaantal zal dalen naar 356 leerlingen in 2026. Groevenbeek heeft zelf ook prognoses laten opstellen. Deze voorziet een lichte daling naar 426 leerlingen in 2026.

2.5 Leerlingenstromen op gemeentelijk niveau

Primair Onderwijs – Instroom van leerlingen uit andere gemeenten

Er is nauwelijks sprake van een in- en uitstroom van leerlingen van en naar andere gemeenten. Alleen De Schovenhorst en Diermen trekken veel leerlingen van buiten – hetgeen verklaarbaar is uit hun ligging dicht tegen andere gemeenten aan.

Scholen	Leerlingen uit andere gemeenten	Leerlingen uit Putten	Leerlingen Totaal
De Schovenhorst	48	103	151
Diermen	10	18	28
Gabriëlschool	7	286	293
Bij de Bron	4	125	129
Huinen	6	109	115
De Schuilplaats	0	342	342
De Wegwijzer	1	266	267
Hoef	2	86	88
De Korenbloem	2	43	45
De Akker	0	213	213
De Steenenkamer	1	28	29
Van Damschool	0	92	92
De Ichthus	0	133	133
De Pelikaan	2	219	221
Totaal	91	2.063	2.145

Tabel 2 – Overzicht van aantal leerlingen per PO-school dat van buiten de gemeente komt (1 okt 2016)

Basisonderwijs, SBO en SO – Uitstroom leerlingen uit Putten

De uitstroom van PO-leerlingen uit Putten naar omliggende gemeenten is voornamelijk naar het SBO en SO.

Gemeenten	Leerlingen naar andere gemeenten
Ermelo	128
Nijkerk	52
Nunspeet	22
Harderwijk	39
	241

Tabel 3 – Uitstroom van SBO en SO leerlingen uit Putten naar omliggende gemeenten (1 okt 2016)

Voortgezet Onderwijs - Instroom leerlingen uit andere gemeenten

Er gaan 431 leerlingen naar het VO (teldatum 1 okt 2017) in Putten. Van deze 431 leerlingen komen 145 (34%) van buiten Putten.

Voortgezet Onderwijs - Uitstroom leerlingen uit Putten

In Putten wonen 1.536 VO-leerlingen. Van hen gaat 19% naar Groevenbeek in Putten, 48% naar Groevenbeek in Ermelo en 34% naar een andere school in een andere gemeente.

Gemeenten	Leerlingen naar andere gemeenten
Putten	286
Ermelo	732
Barneveld	230
Harderwijk	91
Amersfoort	84
Nijkerk	80
Apeldoorn	27
Overig	6
	1.536

Tabel 4 – Uitstroom van VO-leerlingen uit Putten naar omliggende gemeenten (1 okt 2017)

2.6 Schoolbesturen

Putten heeft vijf schoolbesturen voor primair onderwijs: Vereniging CNS-Putten, Stichting CNS-Putten, VPCO, SKO en PROO. Alle schoolbesturen hebben meerdere scholen onder hun gezag. Daarnaast is er één schoolbestuur dat VO aanbiedt.

Basisonderwijs	Locaties in Putten	Leerlingen (aantal okt. 17)	BO-leerlingen (%)
Ver. CNS-Putten	6	874	41%
St. CNS-Putten	2	207	9%
VPCO (Ver. voor Protestants Chr. Onderw. Putten)	3	576	27%
SKO (St. Kath. Onderw. Flevoland en Veluwe)	2	293	14%
PROO (Stichting PROO Noord-Veluwe)	2	196	9%
	15	2.146	100%
Voortgezet Onderwijs	Locaties in Putten	Leerlingen (aantal okt. 17)	VO-leerlingen (%)
Ver. Christelijk VO.	1	431	100%
	1	431	100%

Tabel 5: Overzicht basisonderwijs en voortgezet onderwijs in Putten

Vereniging en stichting CNS (CNS)

CNS biedt Protestants Christelijk Onderwijs aan. De Vereniging CNS heeft zes basisscholen in Putten, verdeeld over zes locaties. Op deze zes scholen zijn op teldatum 1 okt 2017 totaal 874 leerlingen. De Stichting CNS heeft twee basisscholen in Putten, verdeeld over twee locaties. Op deze twee scholen zijn op teldatum 1 okt 2017 totaal 207 leerlingen ingeschreven.

Samen hebben de scholen van CNS 50% van de BO-leerlingen die in Putten zijn ingeschreven.

Vereniging voor Protestants Chr. Onderwijs in Putten (VPCO)

VPCO biedt Protestant Christelijk Onderwijs aan. VPCO heeft drie basisscholen in Putten, verdeeld over evenveel locaties. Op deze drie scholen zijn op teldatum 1 okt 2017 totaal 576 leerlingen. Dat is 27% van het aantal BO-leerlingen dat in Putten is ingeschreven.

Stichting Katholiek Onderwijs Flevoland en Veluwe (SKO)

SKO biedt in Putten onderwijs aan volgens het Jenaplan. SKO heeft één basisschool in Putten, verdeeld over twee locaties. Op deze school zijn op teldatum 1 okt 2017 totaal 293 leerlingen. Dat is 14% van het aantal BO-leerlingen dat in Putten is ingeschreven.

Stichting PROO Noord-Veluwe (PROO)

PROO biedt Openbaar onderwijs aan. PROO heeft twee basisscholen in Putten, verdeeld over twee locaties. Op deze twee scholen zijn op teldatum 1 okt 2017 totaal 196 leerlingen. Dat is 9% van het aantal BO-leerlingen dat in Putten is ingeschreven.

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs (VCVO)

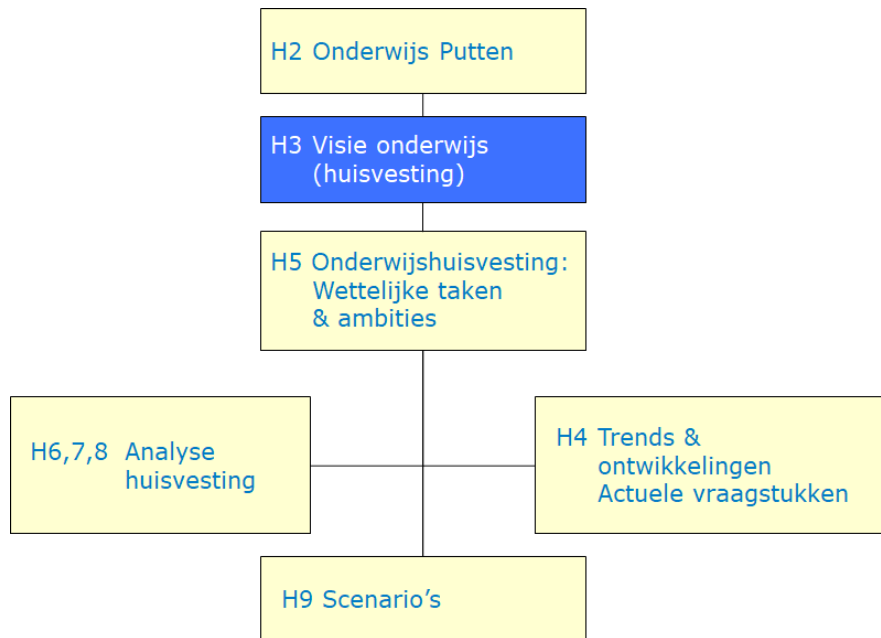
VCVO is het schoolbestuur van het Christelijk College Groevenbeek (Groevenbeek). Groevenbeek is een brede school met alle leerroutes: van vmbo-basis met leerwegondersteuning tot en met tweetalig vwo. Groevenbeek heeft twee locaties: één in Ermelo en één in Putten. Op Groevenbeek in Putten zijn op teldatum 1 okt 2017 totaal 431 leerlingen ingeschreven.

3 VISIE

Putten streeft naar goed onderwijs dat goed gespreid en divers is. Hierbij is goede onderwijshuisvesting een randvoorwaarde.

Dit hoofdstuk bespreekt de visie van de schoolbesturen en de gemeente op goed onderwijs, diversiteit van onderwijs en spreiding van onderwijs. Het realiseren van kwalitatief goed, divers en goed gespreid onderwijs is voornamelijk een taak van schoolbesturen. De invloed van de gemeente op onderwijs is beperkt.³ Tegelijkertijd heeft de gemeente hier wel een groot belang.

³ De invloed van de gemeente op het aanbod en de kwaliteit van het onderwijs is beperkt. De gemeente heeft, naast onderwijshuisvesting, wettelijke taken op het gebied van Leerplicht, Leerlingenvervoer, Onderwijsachterstanden en in stand houden van openbaar onderwijs. Het beperkt aantal formele bevoegdheden van de gemeente impliceert dat de rol van de gemeente in steeds grotere mate die van samenwerkingspartner is geworden en steeds minder die van beslissende partij.

3.1 Visie op onderwijs - goed onderwijs, diversiteit en spreiding

Schoolbesturen streven er samen naar om het onderwijsaanbod zodanig in te richten dat er kind-nabij-onderwijs wordt gegeven. Een goed onderwijsaanbod dat goed gespreid en divers is, is belangrijk voor Putten en haar inwoners.

Het onderwijs in Putten verschaft een gemeenschappelijke basis voor optimale talentontwikkeling en legt de basis voor vervolgonderwijs en participatie in de maatschappij. Goed onderwijs maakt van kinderen competente, zelfbewuste en creatieve volwassenen en bereidt kinderen voor op een succesvolle loopbaan. Het onderwijs stelt alle kinderen, ongeacht afkomst, capaciteit en begaafdheid, daarom in staat zich optimaal te ontwikkelen. Scholen zijn toegerust om kinderen met een lichamelijke handicap te ontvangen. Voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften is passende ondersteuning beschikbaar. Er wordt een zo passend mogelijke plek, zo thuis nabij mogelijk gerealiseerd.

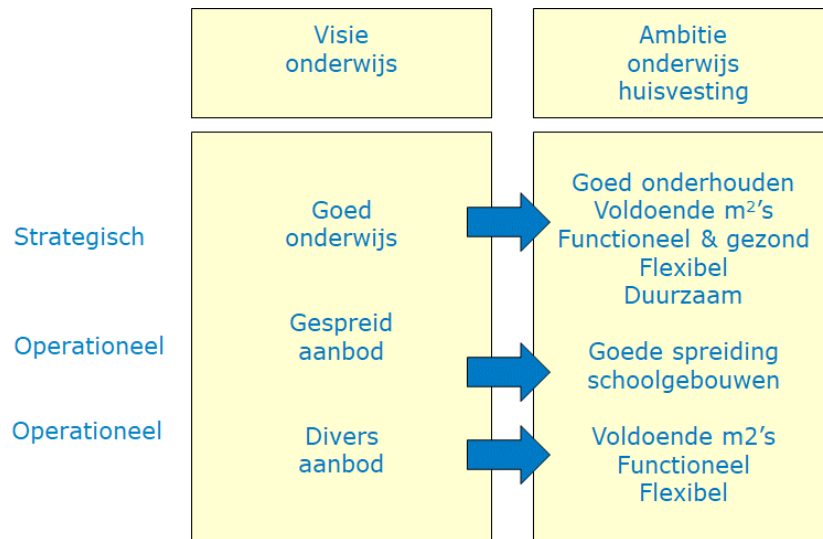
Een goede spreiding van scholen maakt de scholen voor de leerlingen goed bereikbaar en komt de leefbaarheid van de woonomgeving ten goede. Scholen zijn immers een belangrijke voorziening voor inwoners van Putten. Naast spreiding speelt variatie daarbij een rol. Door variatie kunnen scholen zich onderscheiden en een eigen doelgroep aanspreken. Zo wordt aangesloten op de behoefte van de inwoners van Putten. Variatie kan daarbij breed worden opgevat: het kan gaan om levensbeschouwelijke overtuiging tot onderwijsconcept.

Standpunt gemeente

De gemeente is een voorstander van goed en gespreid onderwijs. De gemeente heeft geen mening over diversiteit van het onderwijs. De gemeente heeft zelf geen beleid op het gebied van spreiding en zal hier ook niet actief op sturen. Wel hanteert de gemeente een maximale verwijsafstand van 1.250 meter. De wetgever heeft de gemeente hier slechts een beperkte rol toebedeeld. Het college heeft dan ook te weinig handvatten om hier op te sturen. Het college wil meedenken, maar realiseert zich dat zij hier geen beslissingsbevoegdheid heeft.

3.2 Visie op onderwijshuisvesting

Goed onderwijs is onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. De visie op onderwijshuisvesting kent een strategische en een operationele component.

Figuur 2 – Vertaling 'visie op onderwijs' naar 'visie onderwijshuisvesting'

Strategisch

Gemeente en schoolbesturen willen dat de scholen goed bereikbaar zijn voor kinderen in Putten. Een goede spreiding van scholen vinden zij daarom belangrijk. Goed gespreide onderwijslocaties zijn alleen te handhaven als er ook voldoende leerlingen naar een school komen. Dit leidt tot de volgende visie op de gebieden:

- *Basisonderwijs kern Putten*
Voor iedere leerling in de kern Putten dient binnen een loopafstand van 1.250 m een school te zijn. Putten heeft daarom ook de verwijsafstand voor medegebruik bij andere scholen beperkt tot 1.250 m.
- *Basisonderwijs Bijsteren*
Er zijn nu voldoende scholen in Bijsteren. De Nieuwbouwwijk Rimpeler zorgt voor een spreidingsvraagstuk.
- *Basisonderwijs Buitengebieden*
Spreiding is een aandachtspunt voor de buitengebieden. De loopafstanden zijn groot (gemiddeld 1,9 km) en de scholen zijn klein (gemiddeld 82 leerlingen). Dit vraagt om een voortdurende afweging tussen bereikbaarheid en levensvatbaarheid⁴.
- *Voortgezet onderwijs*
De aanwezigheid van voortgezet onderwijs in Putten verhoogt de bereikbaarheid voor de leerlingen.

⁴ De scholen in de buitengebieden worden wel tegemoetgekomen in de bekostiging door het ministerie (kleine scholen toeslag).

Operationeel

De gemeente en schoolbesturen willen graag goede schoolgebouwen. Dit vraagt van de schoolbesturen de onderwijsgebouwen *goed te onderhouden*. De gemeente moet voldoen aan haar wettelijke taak om de scholen adequaat te huisvesten. Dit vraagt om voldoende (m²'s), functionele, duurzame en flexibele huisvesting:

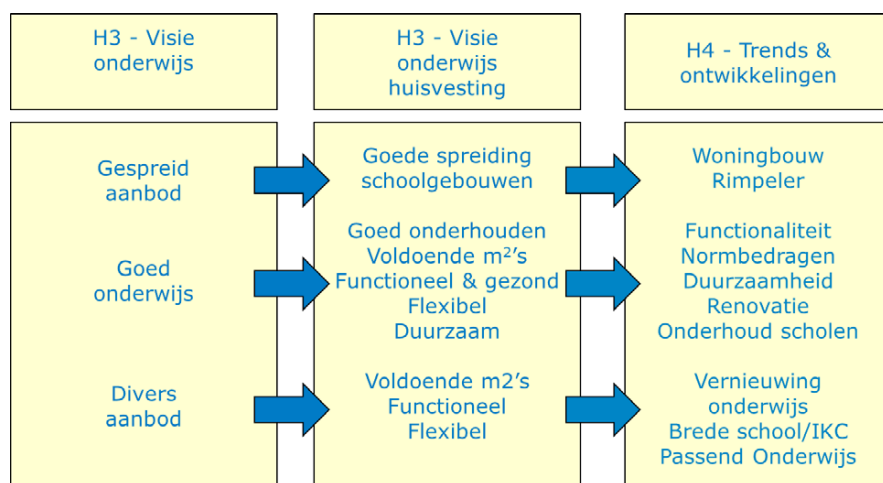
- *Voldoende huisvesting (m²'s)*: er moet voldoende onderwijshuisvesting zijn om leerlingen en de schoolorganisatie te kunnen huisvesten.
- *Functioneel*: de schoolgebouwen sluiten aan op het onderwijsconcept, werken ondersteunend voor de ontwikkeling van kinderen en bieden een goede werkomgeving voor het personeel van de school. Het schoolgebouw is geschikt voor een diversiteit aan (onderwijs)activiteiten.
- *Duurzaam en gezond*: de schoolgebouwen zijn duurzaam gebouwd en kennen een gezond binnenklimaat en een gezonde exploitatie. Een gezond en goed gebouw heeft een positief effect op het gedrag, het welbevinden en het leerproces van de kinderen en leerkrachten die het gebouw dagelijks gebruiken. Duurzaamheid is van belang voor toekomstige generaties. Door onderwijs te volgen in een duurzaam gebouw leren kinderen wat het belang is van het maken van duurzame keuzes. Daarbij leren zij ook hoe ze later zelf duurzame keuzes kunnen maken.
- *Flexibel*: de schoolgebouwen moeten gedurende hun levensloop flexibel zijn. Dat wil zeggen dat ze (eenvoudig) aangepast kunnen worden. In de visie op onderwijs is omschreven dat de wereld verandert. De hiervoor genoemde functionaliteit van een schoolgebouw wordt beoordeeld in relatie tot deze veranderingen: er worden constant nieuwe eisen gesteld aan schoolgebouwen.

4 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Onderwijs is een dynamisch beleidsveld. De gemeente en de schoolbesturen willen dat het onderwijs in Putten aansluit bij de ontwikkeling in de maatschappij. Maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe inzichten en (wetenschappelijke) kennis worden daarom betrokken bij de planvorming van dit IHP.

Dit hoofdstuk bespreekt de voor dit IHP relevante trends en ontwikkelingen in onderwijs en onderwijshuisvesting. Daarbij wordt aangegeven hoe de gemeente en de schoolbesturen voornemens zijn te anticiperen op deze trends en ontwikkelingen.

Figuur 3 – Relatie tussen visie op onderwijs, visie onderwijshuisvesting en trends & ontwikkelingen

4.1 Functionaliteit

Ontwikkelingen op het gebied van onderwijs stellen eisen aan schoolgebouwen. De schoolbesturen willen deze ontwikkelingen betrekken bij de onderwijshuisvesting. De belangrijkste ontwikkelingen in het moderne onderwijs die eisen stellen aan schoolgebouwen zijn:⁵

1. *Verandering van onderwijsconcepten*: Schoolgebouwen moeten ruimtes en infrastructuur voor nieuwe onderwijsconcepten en digitale hulpmiddelen bieden. Onderwijsconcepten veranderen en nieuwe eisen worden aan het onderwijs gesteld. Hierbij valt te denken aan de verplichting om wetenschap en technologie en ICT-geletterdheid op te nemen in het curriculum. Tegelijkertijd maakt ICT als middel grote hoeveelheden informatie toegankelijk en faciliteert eigen leerroutes. Digitale hulpmiddelen worden steeds meer ingezet.
2. *Passend Onderwijs*: Op 1 aug. 2014 is Passend Onderwijs ingevoerd. Het doel is om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een passende plek te geven binnen het onderwijs. Dit heeft gevolgen voor de onderwijshuisvesting. In sommige schoolgebouwen moeten voorzieningen getroffen worden om kinderen met lichamelijke problemen en/of gedragsproblemen onderwijs te kunnen bieden.
3. *Differentiatie*: Schoolgebouwen moeten ruimtes bieden om deze gedifferentieerde lesvormen te faciliteren. Lesvormen worden steeds beter

⁵ Algemene Rekenkamer (2016), Schoolgebouwen primair en voortgezet onderwijs: de praktijk gecheckt.

afgestemd op de individuele onderwijsbehoefte van leerlingen (gepersonaliseerd leren). Dit leidt tot behoefte aan gedifferentieerde ruimten.

4. *Gezondheid*: Scholen willen gezonde voeding een grotere plek te geven in het onderwijsaanbod. Om praktisch met gezondheid in het onderwijs aan de slag te kunnen is een keukeninrichting gewenst.
5. *Flexibiliteit*: De maatschappij verandert in een rap tempo. Welke kennis, vaardigheden en inrichting van gebouwen in de toekomst nodig zijn is nog niet duidelijk. Schoolgebouwen moeten daarom flexibeler worden ingericht en eenvoudiger kunnen worden aangepast. Zo is er bijvoorbeeld een trend om bij nieuwbouw te zorgen dat aparte ruimtes aparte ingangen hebben en dat binnenwanden verplaatst kunnen worden.

Wens schoolbesturen Putten

De schoolbesturen vinden het belangrijk dat hun schoolgebouwen functioneel zijn en aansluiten bij de eisen die modern onderwijs aan schoolgebouwen stellen. De schoolbesturen constateren dat veel bestaande schoolgebouwen daar niet meer aan voldoen.

Standpunt gemeente

De gemeente constateert dat veel bestaande schoolgebouwen niet meer voldoen aan de hiervoor genoemde eisen. De gemeente vindt het van belang dat schoolgebouwen functioneel zijn. Het aanpassen van gebouwen is echter formeel geen taak van de gemeente. En zij krijgt hier ook geen middelen voor vanuit het rijk.

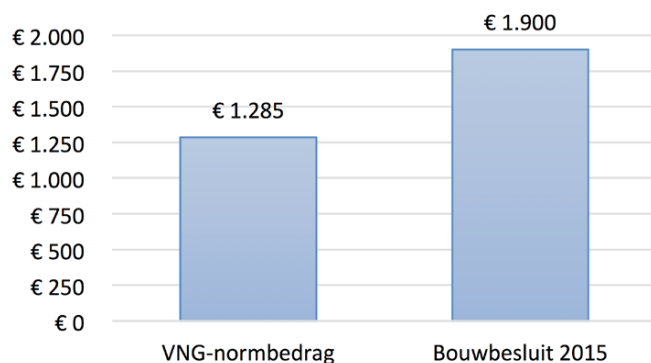

4.2 Normbedragen nieuwbouw en uitbreiding

In de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente is de vergoeding voor huisvestingsvoorzieningen vastgelegd in zogenoemde 'VNG-normbedragen'.

De VNG-normbedragen gaan uit van een sober maar doelmatig gebouw, dat voldoet aan de eisen van (onder meer) het Bouwbesluit 2012. De normbedragen houden geen rekening met aangescherpte bouwtechnische eisen uit het Bouwbesluit 2015 en eisen met betrekking tot eigentijds onderwijs.

Dit beeld wordt door onderzoek bevestigd. In het 'Kwaliteitskader PO'⁶ (zie par. 4.3) zijn bijvoorbeeld de VNG-normbedragen vergeleken met de stichtingskosten van een PO-school gebaseerd op het Bouwbesluit 2015. Het verschil tussen de VNG-normbedragen en het Bouwbesluit 2015 bedraagt in 2017 totaal 48%.

Figuur 4 - Verhouding normbedragen en Bouwbesluitniveau 2015 (peildatum januari 2017)

De bouwkostenramingen in het rapport zijn opgesteld door het Bureau Documentatie Bouwwezen (BDB). BDB verklaart het grote verschil tussen

⁶ Kwaliteitskader huisvesting Primair Onderwijs, financiële paragraaf, Documentatie Bouwwezen (BDB), november 2016.

de VNG-normbedragen en het Bouwbesluit 2015 als volgt: "de overheid heeft de wettelijke normen (Bouwbesluit) waar een nieuw schoolgebouw aan moet voldoen telkens aangescherpt, waarmee de kosten automatisch hoger werden. De Rijksoverheid heeft deze kosten echter nooit gecompenseerd aan gemeenten dan wel schoolbesturen."

Wens schoolbesturen Putten

De schoolbesturen willen dat de gemeente het normbedrag 2018 voor de nieuwbouw en uitbreiding van scholen met minimaal 48% verhoogt naar Bouwbesluit 2015 en aanpast als aanscherping van de regels dat noodzakelijk maken.

Standpunt gemeente

De normbedragen die door de VNG worden gehanteerd voor nieuwbouw en uitbreiding zijn niet toereikend. De gemeente wil voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit 2015 en het beschikbaar te stellen budget bij nieuwbouw en uitbreiding daarop afstemmen.

4.3 Duurzaamheid

Definitie

Duurzaamheid heeft invloed op onderwijshuisvesting. Duurzaamheid kan worden gedefinieerd als *“ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoefte te voorzien in gevaar te brengen.”*⁷ Duurzame ontwikkeling streeft naar evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen.

De scholen verstaan onder duurzaamheid:

- ‘Bouwen’ voor de toekomst.
 - De school heeft een verantwoordelijkheid naar de toekomst, zij leiden op voor toekomstige generaties. Schoolbesturen willen duurzaamheid een plek geven in het onderwijs. Het is belangrijk dat scholen leerlingen een besef van duurzaamheid meegeven. Het gebouw is daar een onderdeel van.
- Duurzaamheid van gebouwen vanuit vier perspectieven:
 - Energiebesparing
 - Aanpasbaar en flexibel bouwen. Een gebouw staat tientallen jaren. Het kan best zijn dat het gebouw in de loop van de tijd een andere functie krijgt.
 - Circulair bouwen – inzet op milieuvriendelijke materialen en hergebruik van materialen. De basisgedachte van circulair bouwen is het gebruik van milieuvriendelijke materialen en het kringloopprincipe - Er bij stilstaan dat een gebouw ook een keer afgebroken moet worden.
 - Breder gebruik dan onderwijsbestemming. Flexibele inzetbaarheid van een gebouw is ook duurzaam.

Toenemende eisen voor duurzaamheid van schoolgebouwen

Er worden steeds meer eisen en richtlijnen ontwikkeld voor de duurzaamheid van schoolgebouwen:

- Nederlandse scholen zullen stapsgewijs steeds energiezuiniger - en vanaf 2020 (bijna) energieneutraal - moeten worden gebouwd. Dit is vastgelegd in het ‘Nationaal Plan Bijna-Energie Neutrale Gebouwen’ (BENG). In 2015 is de Energieprestatiecoëfficiënt (EPC) voor onderwijsfuncties al aangescherpt van 1,3 naar 0,7 en in 2020 naar (bijna) 0. Dit niveau wordt gedefinieerd als bijna-energie neutraal. Naast energieprestaties is er ook toenemende aandacht voor luchtkwaliteit, milieubelasting van bouwen, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde van gebouwen.
- In de periode 2008-2016 heeft de Rijksoverheid een aantal maatregelen genomen om de kwaliteit van (onder meer) onderwijshuisvesting te verbeteren. Maatregelen zijn de ‘Verbetering Binnenmilieu en Energiezuinigheid’ en het Programma van Eisen ‘Frisse Scholen’. Het Programma van Eisen ‘Frisse Scholen’ besteedt extra aandacht aan energie, lucht, temperatuur, licht en geluid. De klasse-aanduiding geeft het ambitieniveau weer, waarbij klasse C de ondergrens is, klasse B voldoende (de normen van het Bouwbesluit 2015 met wat extra eisen op bovengenoemde gebieden) en klasse A als zeer goed wordt aan gemerkt. Recentere maatregelen zijn de ‘Green Deal Verduurzaming Scholen’ uit 2014 en de ‘Actieagenda Architectuur en Ruimtelijk Ontwerp 2013-2016’.
- De gemeente Putten wil in 2050 een Energie Neutrale gemeente zijn. Om dit te bereiken vraagt nu reeds keuzes van de gemeente bij nieuwbouw en renovatie. Een nieuw schoolgebouw heeft een levensduur van meer dan 60 jaar. Een gebouw wordt na 40 levensjaren gerenoveerd. Bij een grootschalige renovatie leiden de aanpassingen tot een levensduurverlenging van 40 jaar.

⁷ VN-Commissie Brundtland (1987)

- De omgevingsdienst Noord –Veluwe heeft recentelijk onderzoek gedaan bij o.a. scholen in Putten en aan hen (soms dwingende) adviezen gegeven over duurzaamheid.

Kwaliteitskader

In het Kwaliteitskader PO⁸ (actualisatie nov. 2016) hebben de VNG, PO-Raad, Ruimte OK en een aantal schoolbesturen kwalitatieve kaders opgesteld voor de bouw en verbouw van scholen.

Het Kwaliteitskader PO bevat een reeks eenduidige, herkenbare en praktisch toepasbare prestatiecriteria voor een schoolgebouw, verdeeld over drie thema's:

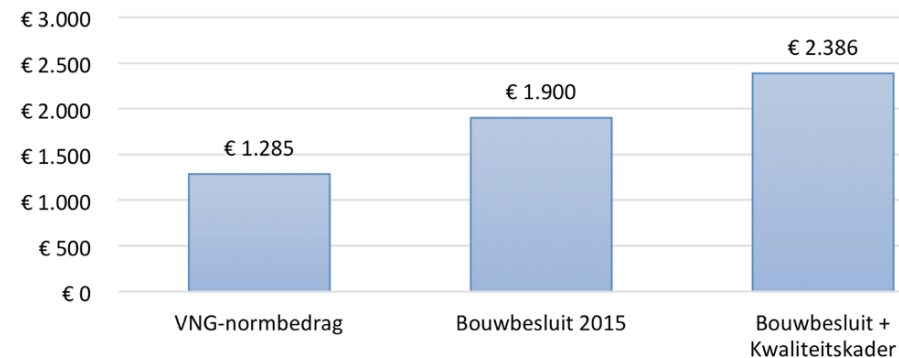
- *Beleving (Architectonische kwaliteitscriteria)*
Prestatiecriteria gerelateerd aan de verschijningsvorm en beeld- en sfeer-verwachting van het exterieur en interieur.
- *Gebruik (Functionele kwaliteitscriteria)*
Prestatiecriteria gerelateerd aan de omvang, situering en geschiktheid van ruimten, op basis van de activiteiten die er plaatsvinden.
- *Techniek (Technische kwaliteitscriteria)*
Prestatiecriteria gerelateerd aan gezondheid, duurzaamheid en onderhoud.

Het kwaliteitskader maakt de bovenstaande prestatiecriteria inzichtelijk en bespreekbaar.

Vergelijking VNG-Normbedragen, Bouwbesluit en Kwaliteitskader

Met de publicatie van het Kwaliteitskader PO is een doorrekening gemaakt van de bouwkosten. In de doorrekening is een vergelijking gemaakt tussen (zie figuur 5):

- De stichtingskosten van een PO-school gebaseerd op de VNG norm.
- De stichtingskosten van een PO-school gebaseerd op het Bouwbesluit 2015 én de aanvullende eisen uit het Kwaliteitskader.

Figuur 5: Verhouding normbedragen, Bouwbesluitniveau 2015 en Kwaliteitskader PO (peildatum januari 2017)

Het verschil tussen de VNG-normbedragen en het kwaliteitskader bedraagt 85%. Om te kunnen bouwen conform de eisen uit het Kwaliteitskader zou het VNG-normbedrag voor de nieuwbouw van scholen met 85% moeten worden verhoogd.

⁸ Kwaliteitskader huisvesting Primair Onderwijs, financiële paragraaf, Documentatie Bouwwezen (BDB), november 2016.

Wens schoolbesturen Putten

Duurzaamheid is een belangrijk thema voor de toekomst, wat tot uiting moet komen in de gebouwen. Kostenbesparing is daarbij welkom, maar niet de doelstelling. Het gaat om de maatschappelijke verantwoordelijkheid (uitdragen naar leerlingen).

De schoolbesturen willen bij nieuwbouw duurzame schoolgebouwen realiseren die voldoen aan het Kwaliteitskader. De normbedragen voor de nieuwbouw van scholen zouden daarvoor met 85% verhoogd moeten worden.

Schoolbesturen willen ook zelf investeren in schoolgebouwen. Zij staan echter voor een dilemma: de vergoeding die scholen krijgen voor het onderhoud van gebouwen is te laag (zie par. 4.5). Daardoor is (feitelijk) geen investeringsruimte voor extra maatregelen, bovenop het noodzakelijke onderhoud. Duurzame nieuwbouw leidt weliswaar tot lagere energiekosten, maar deze besparing is eigenlijk nodig om de tekorten op het onderhoud te verminderen. Dat is de spanning die op het thema duurzaamheid zit. De gebouwvergoeding die schoolbesturen ontvangen is te laag om grootschalig te kunnen investeren in duurzame gebouwen.

Standpunt College

De gemeente onderschrijft de ambitie om duurzaam te bouwen. In het Collegeprogramma wordt de ambitie ook uitgesproken om de huisvesting te verduurzamen.⁹

⁹ De gemeente wil "onder andere bekijken hoe het sociaal maatschappelijk vastgoed in de gemeente kan worden verduurzaamd." (Collegeprogramma 2014-2018)

De gemeente wil als volgt inzetten op duurzaam bouwen:

- *Vanaf 2020 moeten scholen (bijna) energieneutraal worden gebouwd.* Investerings in duurzaamheid vragen vaak om een forse investering. Bij duurzaam bouwen kan gedacht worden aan maatregelen om de energieprestatie coëfficiënt omlaag te krijgen waardoor het gebouw energiezuiniger wordt. Ook kan gedacht worden aan flexibel bouwen. Flexibel bouwen betekent dat gebouwen eenvoudiger zijn aan te passen aan veranderende eisen. Zowel qua herindeling als ook wanneer het gebouw een ander gebruiksdoel krijgt. Dit is in het belang van de gemeente: De gemeente krijgt schoolgebouwen terug van het schoolbestuur wanneer deze besluit het onderwijs op die locatie te beëindigen.
- *De gemeente Putten wil in 2050 een energie neutrale gemeente zijn.* Schoolgebouwen hebben bij nieuwbouw een levensduur van 60 jaar. Na grootschalige renovatie wordt de levensduur met 40 jaar verlengd. Het is daarom niet meer dan logisch om vanaf 2018 bij nieuwbouw en renovaties te investeren in duurzaamheid. Dit dient het gemeenschappelijk belang en behoort tot de verantwoordelijkheden die een gemeente heeft voor de toekomst. Duurzaam, energiebesparend bouwen en renoveren levert ook een exploitatievoordeel voor het onderwijs op. Dit exploitatievoordeel wordt ingezet voor realisatie van de grootschalige renovatie¹⁰.
- *Programma van Eisen 'Frisse Scholen'.* De gemeente wil bij nieuwbouw en uitbreiding uitgaan van het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', klasse B. De kosten hiervoor ten opzichte van het Bouwbesluit 2015 liggen ongeveer 5% hoger. 'Frisse Scholen' zorgt voor een gebouw met een gezond binnenklimaat in de brede zin voor leerlingen in Putten.

¹⁰ Dit exploitatievoordeel moet worden onderbouwd. Het gaat daarbij om het totale exploitatievoordeel op duurzaamheidsmaatregelen gedurende een periode van maximaal 15 jaar. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met mogelijke extra kosten door meer onderhoud aan de installaties.

De scholen opteren voor de norm zoals opgenomen in het Kwaliteitskader onderwijs. Uitgangspunt van de gemeente is doelmatig en sober, maar de normkosten moeten voldoende zijn om huisvesting te realiseren. De levensduur van deze huisvesting moet na een renovatie met 40 jaar zijn verlengd.

4.4 Renovatie

Er is landelijk discussie over de financiering van renovatie van schoolgebouwen. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor (groot) onderhoud, gemeenten voor nieuwbouw. Renovatie zit in feite tussen beide uitersten en is nog niet wettelijk geregeld.

De voormalige Staatssecretaris heeft dit probleem in 2016 erkend en aangegeven renovatie in de wet te willen regelen¹¹ - dit is echter nog niet gebeurd. Een gerenoveerd gebouw moet technisch (weer) voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.¹² Voor ventilatie kan dit vragen om grote investeringen (€ 10.000/lokaal). De budgetten die de scholen ontvangen voor onderhoud van hun gebouwen, houdt geen rekening met dit soort grote investeringen. De PO-raad, VO-raad en de VNG hebben de Staatssecretaris een gezamenlijk voorstel gestuurd voor de wijze waarop kan worden omgegaan met renovatie. Dit voorstel richt zich op een wettelijke regeling, technische en functionele levensduurverlenging met 25-40 jaar. Renovatie moet wettelijk geregeld worden. Renovatie moet de levensduur van een schoolgebouw met 25-40 jaar verlengen. Renovatie moet het gebouw weer geschikt maken voor het onderwijs van de komende jaren qua functionaliteit, uitstraling en flexibiliteit. Daarbij wijzen de PO-raad, VO-raad en de VNG op het Kwaliteitskader. Wat kosten betreft noemen ze het volgende:

“Uitgangspunt bij renovatie is dat de aanpassingen die leiden tot een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar voor rekening komen van de gemeente onder de aftrek van de (toekomstige) financiën die op basis van het geplande onderhoud uit de Meerjaren-onderhoudsplanning (MJOP) waren voorzien voor die onderdelen en voor zover ze vrijvallen in de betreffende 25-jaars periode.”¹³

De voormalige Staatssecretaris heeft aangegeven, dat het ministerie van OCW het voorstel met de VO-Raad, PO-Raad en de VNG nader wil uitwerken.¹⁴

Verskil nieuwbouw, renovatie en onderhoud

Werkelijkheid	Wetgeving onderwijshuis- vesting
Nieuwbouw	Nieuwbouw
Renovatie	Onderhoud
Groot onderhoud	
Onderhoud	
Klein dagelijks Onderhoud	

Figuur 6: Onderhoud – werkelijkheid versus wetgeving onderwijshuisvesting

¹¹ Kamer en Dekker erkennen probleem renovatieregels, VO-Raad, april 2016

¹² De nieuwbouweisen voor isolatie gelden wanneer bij renovatie meer dan 25 % van de gebouwschil wordt vernieuwd, veranderd of vergroot. De nieuwbouweisen voor installaties gelden bij volledige vernieuwing van de installatie.

¹³ Huisvestingsvoorstel VNG, PO-raad, VO-raad, december 2016

¹⁴ Kamerbrief met reactie op voorstel PO-raad en VO Raad VNG over bekostiging renovatie, december 2016

In de onderwijsregelgeving wordt een strikt onderscheid gemaakt tussen nieuwbouw en onderhoud. Nieuwbouw is daarbij de verantwoordelijkheid van de gemeente, onderhoud de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Er is recht op nieuwbouw als de kosten voor onderhoud hoger zijn dan die voor nieuwbouw.

In de werkelijkheid is echter sprake van een schaalniveau van vernieuwing. Niet alleen bij nieuwbouw worden zaken vernieuwd, ook bij renovatie en

onderhoud gebeurt dat. Het enige verschil is de schaal waarop dat gebeurt (geheel vernieuwd, een bouwdeel, of een onderdeel).

Wens schoolbesturen Putten

De schoolbesturen willen renovatie nu als voorziening opnemen in de Verordening onderwijshuisvesting. Hiervoor zien de schoolbesturen graag dat de gemeente een voorziening creëert voor 'Renovatie'. Op het moment dat er landelijk een regeling is voor de renovatie van schoolgebouwen willen

de schoolbesturen daarbij aansluiten, mits die regeling aansluit op de wensen van eigentijds of modern onderwijs.

Schoolbesturen willen ook zelf investeren in renovatie van schoolgebouwen. Zij staan echter voor een dilemma zoals eerder omschreven in paragraaf 4.3 over duurzaamheid.

Standpunt gemeente

Gemeente wil afspraken gemaakt in het vorige IHP nakomen

De schoolgebouwen in de kern van Putten zijn gemiddeld 45 jaar oud. Sindsdien zijn de onderwijsconcepten veranderd, maar ook op technisch vlak is er sindsdien veel veranderd. De huidige indeling van diverse schoolgebouwen voldoet niet meer aan de onderwijskundige eisen van deze tijd. Grondige renovatie is daarom bij een aantal scholen noodzakelijk om hier weer aan te voldoen.

Gemeente staat positief tegenover opnemen van scenario's voor renovatie in het IHP

Alhoewel een grote kostenpost, is renovatie vaak aanzienlijk goedkoper dan nieuwbouw. Hier ligt ook een belang van de gemeente. Het opnemen van scenario's waarbij grote levensverlengende renovatie mede gedragen wordt door de gemeente, is vanuit die visie goed verdedigbaar.

Regulier onderhoud kan bekostigd worden door de scholen. Wanneer echter sprake is van grootschalige renovatie (levensduurverlenging met 40 jaar) dan is dat anders. Scholen krijgen budget voor instandhouding van gebouwen van het Rijk. Dit budget is met name voor groot onderhoud en renovatie ontoereikend. Dit komt omdat het Rijk wel de bouweisen heeft aangescherpt, maar geen extra budget ter beschikking heeft gesteld.

4.5 Onderhoud schoolgebouwen

De kosten voor gebouwonderhoud zijn hoger dan de vergoeding die de scholen hiervoor ontvangen van het Rijk. Dit blijkt uit een onderzoek in opdracht van het ministerie van OC&W op verzoek van de Tweede Kamer.¹⁵

De schoolbesturen kunnen op termijn niet voldoen aan de onderhoudsverplichtingen met de rijksvergoeding die zij ontvangen. Dit gaat ten koste van de middelen die zijn bestemd voor onderwijs.

Ook de scholen in Putten geven meer uit aan onderhoud dan zij aan bekostiging binnen krijgen. Gemiddeld geven de PO-scholen € 30/ m² uit aan onderhoud, terwijl zij hiervoor slechts € 15/m² aan vergoeding ontvangen.¹⁶ Daarbij is nog geen rekening gehouden met de kosten voor renovaties (zie Bijlage IV voor volledig overzicht).

	Onderhoud per m ² /jr.	Onderhoud per jaar	Onderhoud 10 jaar
PO (15 gebouwen)	37	614.923	6.149.230
VO (1 gebouw)	26	115.415	1.154.148

Tabel 6: Gemiddelde kosten voor onderhoud PO-scholen

Wens schoolbesturen Putten

De schoolbesturen zouden onderhoud, renovatie en nieuwbouw als gezamenlijk geheel willen benaderen. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid in plaats van de wettelijke verplichtingen.

¹⁵ 'Evaluatie van de materiele instandhouding in het primair onderwijs 2010-2014', Berenschot en ICS adviseurs, 2017.

¹⁶ De gemiddelde onderhoudskosten zijn berekend op basis van de Meerjaren onderhoudsplanningen (MJOP's) van de scholen. Deze MJOP's ramen het onderhoud voor buitenkant en binnenkant voor een periode van 10-20 jaar. In de MJOP's zijn geen ramingen opgenomen voor renovatie.

Gemeente en schoolbesturen overleggen niet alleen over noodzakelijke nieuwbouw/renovatie, maar ook over onderhoud. Schoolbesturen en gemeente gaan eerder (op basis van onderhoudsplanning) met elkaar in gesprek over noodzakelijke aanpassingen aan het gebouw. Gemeente kan daarbij een bijdrage beschikbaar stellen om het gebouw toekomstbestendig te maken. Dit voorkomt dat maatregelen die nodig zijn worden uitgesteld tot het gebouw wordt gerenoveerd. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de huisvesting op orde te houden. Deze benadering vermindert de behoefte aan ingrijpende maatregelen, zoals renovatie.

Standpunt gemeente

De gemeente heeft er belang bij dat de gebouwen adequaat onderhouden zijn, zodat de beoogde levensduur van het gebouw (bij nieuwbouw 60 jaar) niet in gevaar komt.

De gemeente heeft geen wettelijke rol meer bij het in stand houden van schoolgebouwen. Zij is alleen verantwoordelijk voor het onderhouden van die gedeeltes die zij verhuurt en voor de gymzalen. Dit natuurlijk naast de zorgplicht voor adequate huisvesting en de beleidsmatige inzet op onderwijskwaliteit en zorg.

4.6 Brede school en IKC-ontwikkeling

Brede Scholen bieden een samenhangend aanbod voor kinderen op het gebied van onderwijs, sport en cultuur. Meestal verbinden zij daarbij ook verschillende vormen van onderwijs en jeugdzorg. Daarnaast proberen Brede Scholen 'leerwinst' te boeken door tussen peuterspeelzalen, crèches en onderwijs een doorgaande leerlijn te realiseren. Het doel van brede scholen is door goede samenwerking de ontwikkelingskansen te vergroten en de zorg (van ouders) voor kinderen te ondersteunen en ontwikkelingskansen te vergroten.

Het vormgeven van een brede school is makkelijker als de samenwerkingspartners gezamenlijk zijn gehuisvest. We kunnen daarbij vier manieren

onderscheiden van samenwerken en een gebouw delen. Deze staan bekend in de literatuur als *back to back*, *face to face*, *hand in hand* en *cheek to cheek*.

Back to back - De partijen van de brede school delen een gebouw, maar hebben verder weinig met elkaar te maken. Hier is eigenlijk nog geen sprake van een brede school, maar van een bedrijfsverzamelgebouw.

Face to face - De partijen van de brede school kennen elkaar, houden rekening met elkaar en delen ook een aantal ruimten met elkaar. Er wordt samengewerkt en (deels) samengeleefd, maar verder zijn organisaties gescheiden.

Hand in hand - De partijen van de brede school kennen elkaar goed, werken samen en delen een aantal ruimten met elkaar. De partijen vullen elkaar aan. Er ontstaat er synergie tussen de partijen, maar verder zijn organisaties gescheiden. Er kan worden gewerkt volgens één pedagogische en educatieve visie.

Cheek to cheek - De partijen van de brede school gaan volledig in elkaar op en vormen samen één organisatie. In dit type wordt de brede school een Integraal Kindcentrum (IKC).

In een IKC wordt gewerkt volgens één pedagogische en educatieve visie. Kinderen worden in staat gesteld om hun talenten optimaal te ontwikkelen. Het IKC biedt doorlopende ontwikkelingslijnen, dagarrangementen en kindnabije zorg. Onderwijs, kinder- en peuteropvang, buitenschoolse opvang (BSO) en eventuele andere maatschappelijke voorzieningen vormen in het IKC één organisatie.

De IKC-ontwikkeling is gekoppeld aan de discussie over het huidige verdeelde aanbod van voorzieningen voor peuters. De Sociaal-Economische Raad, de Onderwijsraad, de PO-Raad, kinderopvangorganisaties en gemeenten

pleitten voor een 'ontwikkelrecht' voor peuters. Alle nul- tot vierjarigen moeten een aantal uren per week (bijvoorbeeld zestien uur) terecht kunnen bij een opvangvoorziening. In de huidige situatie is een financiële tegemoetkoming voor kinderopvang deels gekoppeld aan het al dan niet werken van ouders.

Wens schoolbesturen Putten

De scholen in het Putten hebben als ambitie *Hand-in-hand*-brede-scholen. Doelstelling is de doorlopende leerlijn zo vloeiend mogelijk te organiseren. Bij sommige schoolbesturen kan dit leiden tot een (overkoepelende) stichting met één directeur voor beide organisaties (*Cheek to Cheek / IKC*). Bij andere schoolbesturen is dit organisatorisch lastig te realiseren.

Schoolbesturen hebben kennis genomen vanaf het standpunt van het College, maar blijven waarde hechten aan nauwere samenwerking met kinderopvang door middel van een brede school/IKC. Een betere samenwerking met ketenpartners zorgt voor verbetering van de onderwijskwaliteit in Putten. De schoolbesturen zijn op zoek naar een gemeenschappelijke lijn met het College, en willen vanuit het IHP ruimte hebben om gezamenlijk tot kansrijke plannen te komen.

De schoolbesturen zien graag dat de gemeente een multifunctionele inzet van schoolgebouwen steunt en faciliteert. De besturen denken daarbij aan een brede school- of IKC-functie maar ook aan de mogelijkheid voor bijvoorbeeld spreekuren voor jeugdzorg, logopedie e.d. Dit zou ingevuld kunnen worden door het benutten van leegstand maar ook door bij renovatie of nieuwbouw bewust ruimte te creëren voor andere doeleinden / doelgroepen.

Standpunt gemeente

De gemeente ziet het belang van brede scholen/IKC's, maar ziet hier geen taak voor zichzelf weggelegd. De gemeente heeft niet de ambitie budget voor brede scholen/IKC's beschikbaar te stellen. De gemeente wil wel in 2019 onderzoeken op welke wijze kinderopvang en school anders kunnen samenwerken en behoefte van brede scholen/IKC's.

4.7 Passend Onderwijs

Passend Onderwijs is per schooljaar 2014/2015 ingevoerd. Het doel van Passend Onderwijs is om voor leerlingen met een extra zorgbehoefte een 'passende' plek te vinden binnen het onderwijs. In het algemeen wordt de samenwerking tussen PO, SBO en SO intensiever. Scholen zullen gebruik gaan maken van elkaars faciliteiten. Dit vraagt ruimtelijke en organisatorische flexibiliteit van scholen. De onderwijskundige gevolgen van de invoering van Passend Onderwijs zijn voor het PO en het SBO verschillend.

Basisonderwijs

Met de invoering van Passend Onderwijs bieden basisscholen -voor zover mogelijk- onderwijs aan, aan kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte.

De basisschool waar een kind met extra ondersteuningsbehoefte is aangemeld, is vanaf schooljaar 2014/2015 verplicht om eerst te kijken of het kind extra ondersteuning in de school kan krijgen. Het ondersteuningsprofiel van de school vormt hiervoor het uitgangspunt. Wanneer de school zelf geen passende onderwijsplek kan bieden wordt gezocht naar een andere basisschool binnen het samenwerkingsverband. Is het niet haalbaar om de leerling binnen het basisonderwijs te plaatsen, dan kan een beroep op het SBO of het SO worden gedaan.

Speciaal Basisonderwijs

Op korte termijn lijken voor het SBO de veranderingen door invoering van Passend Onderwijs beperkt. Financieel wordt het SBO afhankelijk van het beleid van het samenwerkingsverband, omdat de financieringsstromen voor een belangrijk deel via het samenwerkingsverband gaan lopen. Het samenwerkingsverband zal daarbij eisen dat het SBO transparanter en objectiever gaat werken.

Gevolgen Onderwijshuisvesting

Passend Onderwijs heeft gevolgen voor de onderwijshuisvesting. Passend Onderwijs stelt eisen aan schoolgebouwen. De basisscholen zullen in hun gebouwen voorzieningen moeten treffen om kinderen met lichamelijke problemen en gedragsproblemen onderwijs te kunnen bieden. Concreet zullen maatregelen bijvoorbeeld bestaan uit het treffen van voorzieningen zorg (ambulante begeleiding, logopedie, fysiotherapie) en/of het splitsen van groepen.

Over de bekostiging van de huisvesting van Passend Onderwijs bestaat nog veel onduidelijkheid – door het ministerie is nog geen richtlijn opgesteld voor de huisvestingskosten en de VNG heeft nog geen voorstel gedaan voor de aanpassing van de verordening onderwijshuisvesting.

Wens schoolbesturen Putten

De schoolbesturen in Putten zoeken samenwerking met elkaar, moet als doel passend onderwijs in Putten lokaal te regelen. De focus ligt op het benutten van elkaars kwaliteiten, met als ambitie ook buiten denominaties om te kijken. Veel SBO-Leerlingen in Putten worden nu al opgevangen bij de PO-scholen in Putten. Vanuit de visie op passend onderwijs hebben de scholen de ambitie om uiteindelijk alle SBO-leerlingen op te vangen bij de PO-scholen in Putten.

De schoolbesturen zien graag dat de gemeente budget beschikbaar stelt voor het aanpassen van schoolgebouwen in het kader van Passend Onderwijs. Los daarvan, kunnen er huisvestingsconsequenties zijn, indien de scholen slagen in hun ambities om alle SBO-kinderen in Putten naar school te laten gaan. Ook al is er geen ambitie vanuit het College.

Standpunt gemeente

De gemeente staat positief tegenover de ondersteuning richting passend onderwijs.

De gemeente wil aansluiten bij de landelijke regelgeving voor Passend Onderwijs. De gemeente heeft geen ambitie extra te investeren in gebouwen voor PO of VO in het kader van passend onderwijs. De gemeente heeft wel middelen beschikbaar gesteld voor een kwartiermaker passend onderwijs.

Het is nog onvoldoende duidelijk of passend onderwijs extra ruimte in scholen noodzakelijk maakt. Dit is een landelijk beeld. Om hier meer zicht op te krijgen is het wenselijk om gedurende de komende IHP-periode met het onderwijs eventuele ruimtebehoefte ten gevolge van passend onderwijs te monitoren. Het onderwijs is zelf verantwoordelijk voor het toegankelijk maken van de gebouwen.

4.8 Mogelijke wettelijke verplichting IHP

VNG, de PO-Raad en de VO-raad willen komen tot een wettelijke verplichting van een IHP. Het rapport 'De praktijk gecheckt' van de Algemene Rekenkamer en een verzoek van de staatssecretaris aan de sectororganisaties om met een gezamenlijk voorstel te komen, is aanleiding voor de afspraken.

Als het IHP wordt opgenomen in de Wet op het Primair Onderwijs en de Wet op het Voorgezet Onderwijs ontstaat een verplichting voor gemeenten om in samenspraak met de schoolbesturen een IHP voor tenminste 15 jaar op te stellen. Dit IHP is in combinatie met de MJOP's de basis voor een langjarige planning van investeringen in onderhoud, renovatie en nieuwbouw, maar ook sluiting en sloop, met de diversiteit van het onderwijs en de demografische ontwikkelingen als uitgangspunt.

Doel is een verbetering van de kwaliteit van de onderwijshuisvesting, en daarmee van het onderwijs. Het huidige stelsel leidt tot een inefficiënte en ondoelmatige inzet van publiek geld. Gemeenten en schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van schoolgebouwen. Hiervoor is een betere afstemming noodzakelijk van de MJOP's met het IHP.

4.9 Woningbouw in Rimpeler

In het gebied Rimpeler aangrenzend aan Bijsteren wordt een nieuwbouwwijk gerealiseerd met een gepland volume van 340 woningen. De woningbouw start in 2018 of 2019. Het streven daarbij is om jaarlijks 70 woningen te realiseren. De thema's voor de wijk zijn 'duurzaamheid' en 'kind- & gezinsvriendelijk'.

Het plangebied van Rimpeler grenst aan de uitbreidingswijk Bijsteren. De woningbouwontwikkeling in Bijsteren is nagenoeg gereed, daarmee is Rimpeler de eerstvolgende grote uitbreidingswijk van de kern Putten.

Het plangebied Rimpeler grenst aan de noordzijde aan de Stationsstraat, aan de oost- en zuidzijde aan de wijk Bijsteren en aan westzijde aan de Rimpelerweg. Het Stedenbouwkundig Plan voor het gebied is half 2017 door de gemeente vastgesteld. Het ontwerpbestemmingsplan is in november 2017 door het College vastgesteld.

De gemeente heeft in het plan vooralsnog geen schoolvoorziening opgenomen.

Wens schoolbesturen Putten

Schoolbesturen willen graag een onderwijsvoorziening realiseren in Rimpeler.

Standpunt gemeente

De gemeente staat open voor een creatieve oplossing voor Rimpeler, mits daarin de mogelijke verplaatsing van de Steenkamer en de ondercapaciteit van De Schuilplaats worden meegenomen.

4.10 Ontwikkeling rondom basisschool De Akker

De gemeente wil het gebied rondom De Akker herinrichten. Een onderdeel van deze plannen is de sloop en nieuwbouw van De Akker. In afwachting op een besluit over de plannen heeft de school de geplande renovatie uitgesteld. Wel heeft de school, volledig uit eigen middelen, noodzakelijk onderhoud uitgevoerd om de levensduur van het gebouw met vijf jaar te verlengen.

5 BELEIDSKADERS: WET- EN REGELGEVING & BELEIDSAMBITIES

De basis voor het onderwijshuisvestingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de verordening voor de onderwijshuisvesting. De gemeente heeft echter beleidsambities welke de verordening voor de onderwijshuisvesting overstijgen. In dit IHP formuleren de gemeente, de schoolbesturen, en andere betrokken (maatschappelijke) partners aanvullend beleid voor onderwijshuisvesting.

Dit hoofdstuk legt uit wat de wettelijke taak van de gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting precies inhoudt. Daarnaast bespreekt dit hoofdstuk de beleidsambities van de gemeente en de schoolbesturen.

5.1 Wettelijke taak onderwijshuisvesting

Gemeenten dragen de zorg voor de voorzieningen in de huisvesting van het PO, SBO, (V)SO en VO welke zich op het grondgebied van de gemeente bevinden. Dit wordt de zorgplicht genoemd en staat beschreven in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), art 91 en verder. De WPO vormt samen met de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertisecentra (WEC) de basis voor onderwijshuisvestingsbeleid op gemeentelijk niveau. Naast de zorgplicht zijn de belangrijkste elementen uit de wetgeving de volgende:

- De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is zijn benoemd in de wetgeving (art. 92, WPO). Daarbij gaat het o.a. om (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. In de WVO is in 2005 een wetswijziging opgenomen waarbij het onderhoud bij het Voortgezet Onderwijs is doorgedecentraliseerd naar de schoolbesturen. Voor het PO is het onderhoud sinds 1 januari 2015 doorgedecentraliseerd naar de schoolbesturen (zie de volgende paragraaf).
- De plicht van een gemeente (Raad) om een verordening voor de onderwijshuisvesting vast te stellen. Deze verordening dient in op overeenstemming gericht overleg met schoolbesturen tot stand te komen (WPO,

art. 102). Binnen de gestelde kaders van deze WPO, WEC en de WVO kunnen gemeenten een eigen verordening opstellen. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft ter ondersteuning een modelverordening voor de onderwijshuisvesting opgesteld waarin de Rijksregelgeving is vastgelegd. In de praktijk wordt deze modelverordening door gemeenten gebruikt en op onderdelen aangepast.

- De gemeente (het College) dient jaarlijks een budget vast te stellen zodanig dat redelijkerwijs kan worden voorzien in de huisvesting van de scholen op het grondgebied van de gemeenten.
- De gemeente (het College) dient een programma huisvestingsvoorzieningen vast te stellen. Dit programma bevat alle aangevraagde voorzieningen die het jaar daaropvolgend voor bekostiging door de gemeente in aanmerking komen. Verzoeken die worden afgewezen moeten in een overzicht staan.
- De weigeringsgronden op basis waarvan aanvragen geweigerd kunnen worden.
- De uitzondering dat gemeenten met schoolbesturen kunnen overeenkomen dat het schoolbestuur zelf verantwoordelijk is voor de huisvestingsvoorzieningen en daarvoor van de gemeente jaarlijks een bedrag ontvangt. Hierbij gaat het om de zogenaamde doordecentralisatie. Dit kan gaan om alle huisvestingsvoorzieningen, maar ook om een gedeelte daarvan. Hoewel er sprake is van een doordecentralisatie van taken behoudt de gemeente de zorgplicht.

5.2 Verandering wettelijke taak: Doordecentralisatie buitenkant onderhoud

Per 1 januari 2015 heeft de gemeente geen zorgplicht meer voor het onderhoud en de aanpassing van de scholen in het PO, SBO en (V)SO. Deze taak (met bijbehorende financiering) wordt overgeheveld (doorgedecentraliseerd) naar de schoolbesturen.

Daarmee worden het PO, SBO en (V)SO gelijkgeschakeld met het VO; al sinds 2005 heeft de gemeente geen taak meer voor het onderhoud en aanpassen van VO-scholen.

Het onderhoud voor gymnastiekvoorzieningen blijft wel een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor het bekostigen van (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, schades en de onroerendezaakbelasting.

In de wetswijziging zijn een aantal zaken geregeld met betrekking tot de overdracht van deze taak aan de gemeente:

- Er komt géén nulmeting voor het opsporen van achterstallig onderhoud. De toelichting op het wetsvoorstel geeft aan dat "er geen aanleiding is om te veronderstellen dat schoolgebouwen onvoldoende technisch worden onderhouden".
- Een bedrag van € 159 miljoen zal worden overgeheveld van het gemeentefonds naar de lumpsum van de schoolbesturen.
- Schoolbesturen met oude(re) schoolgebouwen kunnen een eenmalige aanvullende bijdrage vragen voor het buitenonderhoud van die gebouwen. Op 3 februari 2015 is de overgangsregeling die dit regelt, gepubliceerd. In de regeling zijn 2 categorieën besturen gedefinieerd:
 - Schoolbesturen met bekostiging voor materiële instandhouding van maximaal € 750.000, met één of meer schoolgebouwen die ouder zijn dan 15 jaar.

- Schoolbesturen met bekostiging voor materiële instandhouding van meer dan € 750.000, met meer dan 70% schoolgebouwen ouder dan 40 jaar.

Deze besturen krijgen een vast bedrag per leerling voor elk 'oud' schoolgebouw. Oud is hierbij gedefinieerd als gebouwd voor 1 januari 2000 (voor de eerste groep), dan wel 1 januari 1975 (voor de tweede groep). Dit onderscheid is gemaakt omdat grotere besturen beter in staat zijn risico's te spreiden.

Door de wetswijziging is een discussie ontstaan over renovatie. Doordat aanpassing en onderhoud wordt gedecentraliseerd naar de schoolbesturen en alleen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding een taak van de gemeente blijft, ontstond er een grijs gebied. Een school kan immers ook gerenoveerd worden. Het ministerie van OCW heeft ervoor gekozen om renovatie niet in de nieuwe wetswijziging op te nemen.

Als gevolg van de nieuwe wetswijziging heeft de VNG de modelverordening voor de onderwijshuisvesting aangepast. De nieuwe modelverordening definieert het begrip renovatie impliciet door een aanzet voor een afbakening van aanpassen/onderhoud en vervangende bouw. De nieuwe modelverordening definieert een termijn waarop aanpassen en onderhoud niet meer houdbaar is. Dit staat vermeld in de criteria voor vervangende bouw (bijlage 1, A.2a). De noodzaak van vervangende bouw is (o.a.) aanwezig als: "Op grond van een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat onderhoud of aanpassen niet zal leiden tot de gewenste levensduurverlenging."

5.3 Uitvoering wettelijke taak onderwijshuisvesting

Putten heeft een verordening voor de onderwijshuisvesting. De verordening is hoofdzakelijk een uitwerking van de regels zoals die in de WPO zijn vastgelegd.

Op grond van de verordening stelt de gemeente (het College) jaarlijks het programma huisvestingsvoorzieningen vast waarin wordt aangegeven welke aangevraagde voorzieningen voor vergoeding in aanmerking komen. De verordening bevat namelijk criteria voor het toekennen van huisvestingsaanvragen. Daarnaast is vastgelegd op welke vergoeding de schoolbesturen kunnen rekenen bij een bepaalde huisvestingsvoorziening. Een aanvraag voor opname van een voorziening op het programma huisvestingsvoorzieningen moet volgens de verordening voor 1 februari van het jaar van de vaststelling van het programma huisvestingsvoorzieningen ingediend zijn bij de gemeente. Ook bevat de verordening regels over het delen van ruimtes in schoolgebouwen met andere scholen, verenigingen of commerciële partijen, zoals kinderopvangorganisaties.

Huisvestingstaken die niet in de verordening zijn vastgelegd, behoren tot de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhouden, beheren en exploiteren van de door hen gebruikte schoolgebouwen. De schoolbesturen ontvangen jaarlijks van het Rijk een vergoeding voor de instandhouding van het schoolgebouw (MI-bekostiging). Deze vergoeding is gebaseerd op het aantal leerlingen van een school.

5.4 Beleidskader: IHP

In dit IHP willen de gemeente en de schoolbesturen inzetten op ambities voor aanvullend beleid op het gebied van onderwijshuisvesting.

De gemeente en schoolbesturen hebben op basis van visies (H3) en trends en ontwikkelingen (H4) een aantal speerpunten gekozen waarop ze willen inzetten. Dit leidt tot de volgende ambities voor aanvullend beleid:

- spreiding,
- normbedragen nieuwbouw en uitbreiding,
- renovatie,
- duurzaamheid,
- maatschappelijke en ruimtelijke overwegingen aanleiding voor nieuwbouw,
- behoud VO-school Groevenbeek in Putten.

Deze ambities voor aanvullend beleid worden in de volgende paragrafen toegelicht.

5.5 Beleidsambitie IHP: Spreiding

De gemeente is een voorstander van goed en gespreid onderwijs. De verordening houdt geen rekening met spreidingsvraagstukken. De verordening gebruikt de leerlingenprognose als onderlegger voor huisvestingsaanvragen. De gemeente wil niet specifiek sturen op spreiding van denominatie. De gemeente wil in het buitengebied de scholen Huinen en Hoef graag behouden, maar beseft dat zij hierin geen doorslaggevende stem heeft. Zij realiseert zich dat gezien het teruglopende leerlingaantal in de toekomst wellicht niet alle scholen in het buitengebied overeind kunnen blijven.

Omdat de gemeente een voorstander is van goed en gespreid onderwijs wil ze meewerken aan het onderzoeken van mogelijkheden om De Steenkamer te verhuizen naar een locatie in Rimpeler, mits daarin de ondercapaciteit van De Schuilplaats wordt opgenomen.

5.6 Beleidsambitie IHP: Normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding

Voor budgetten voor nieuwbouw en uitbreiding gelden de volgende beleidsambities:

- De gemeente wil voldoen aan de eisen uit het Bouwbesluit 2015 en het beschikbaar te stellen budget bij nieuwbouw en uitbreiding daarop afstemmen.
- Uitgangspunt het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', klasse B. De gemeente wil hiervoor het normbedrag met 5% verhogen.

5.7 Beleidsambitie IHP: Renovatie

Voor renovatie gelden de volgende beleidsambities:

- De gemeente staat positief tegenover het opnemen van scenario's waarbij ook het door de school verkregen exploitatievoordeel wordt ingezet. Hier kunnen voorwaarden aan verbonden worden, zoals een verplichting tot flexibel bouwen.
- De afspraken uit het vorige IHP over renovatie worden nagekomen:
In 2015 is onderhoud van schoolgebouwen als taak overgeheveld van gemeente naar schoolbesturen. Omdat schoolbesturen pas vanaf 2015 hiervoor kunnen reserveren is een overgangsregeling afgesproken voor renovatie:
 - 2015-2018: 75% gemeente - 25% schoolbesturen
 - 2019-2022: 67% gemeente - 33% schoolbesturen
 - 2023-2026: 50% gemeente - 50% schoolbesturen

In het vorige IHP is bovendien opgenomen dat na 2023 de overgangsregeling wordt geëvalueerd.

5.8 Beleidsambitie IHP: Duurzaamheid

Voor duurzaamheid gelden de volgende beleidsambities:

- De gemeente wil duurzaam bouwen en renoveren bevorderen.
- Bij nieuwbouw, uitbreiding en renovatie wil de gemeente investeren in duurzaamheid, zoals flexibel bouwen (eenvoudig aanpasbaar) en energiebesparend bouwen. Energiebesparend bouwen levert exploitatievoordelen op voor scholen. Dit exploitatievoordeel wordt ingezet voor realisatie van deze investeringen.¹⁷
- De gemeente wil in 2019 de mogelijkheden onderzoeken van het oprichten van een fonds voor duurzaamheid.

5.9 Beleidsambitie IHP: Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen kunnen aanleiding geven voor nieuwbouw

Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen kunnen aanleiding geven voor nieuwbouw. Een voorbeeld hiervan is De Akker. Puur vanuit het oogpunt van onderwijshuisvesting is renovatie aan de orde. Echter, wanneer besloten wordt tot herinrichting van het gebied rondom de Bilderdijkstraat, is het waarschijnlijk dat daarmee ook de school verplaatst moet worden. De kosten die hieruit voortkomen zijn voor rekening van de gemeente. Het door de school behaalde exploitatievoordeel wordt ingezet voor realisatie van het project.

5.10 Beleidsambitie IHP: Behoud VO-school Groevenbeek in Putten

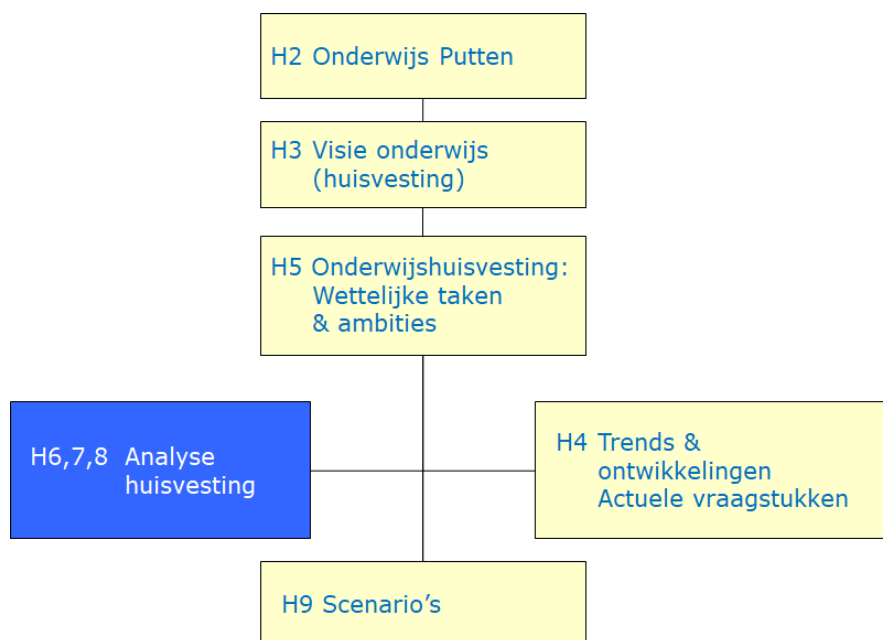
De gemeente behoudt graag het VO in Putten. De gemeente is zich bewust dat deze beslissing bij de school ligt.

¹⁷ Dit exploitatievoordeel moet worden onderbouwd. Het gaat daarbij om het totale exploitatievoordeel op duurzaamheidsmaatregelen gedurende een periode van maximaal 15 jaar. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met mogelijke extra kosten door meer onderhoud aan de installaties.

6 ANALYSE HUISVESTING PO

De gemeente en de schoolbesturen zijn tevreden over de fysieke kwaliteit van de schoolgebouwen voor het basisonderwijs in Putten.

Dit hoofdstuk analyseert de capaciteit en functionaliteit van de huisvesting van het basisonderwijs. Eerst wordt kort ingegaan op het verschil tussen bruto- en netto capaciteit en de huisvestingscapaciteit voor het Putten als geheel. Vervolgens worden de huisvestingsknelpunten per schoolbestuur beschreven. Tenslotte volgt voor de kern Putten, de wijk Bijsteren en de buitengebieden een analyse van de capaciteit, de spreiding en de benodigde nieuwbouw en renovatie.

6.1 Huisvestingscapaciteit

Huisvestingscapaciteit van scholen kan op twee manieren worden uitgedrukt: in het aantal lokalen of op basis van de bruto vloeroppervlakte (BVO). De verordening van de gemeente Putten gaat uit van BVO.

- *Ruimtebehoefte*: De ruimtebehoefte in BVO wordt voor hoofdlocaties berekend op basis van de formule uit de verordening (200 m² vaste voet + 5,03 m² per leerling).

Bij het beoordelen van de capaciteit in lokalen kan een onderscheid worden aangebracht in bruto en netto capaciteit:

- *Bruto Capaciteit*: De bruto capaciteit van een schoolgebouw is het BVO in het gebouw inclusief medegebruik en verhuur.
- *Netto Capaciteit*: De netto capaciteit van een schoolgebouw is het BVO in het schoolgebouw dat gebruikt kan worden voor het geven van onderwijs. Dit is de bruto capaciteit minus het BVO dat in gebruik is voor kinderopvang dan wel door de gemeente is gevorderd voor gebruik door andere maatschappelijke partners.

In deze notitie gaan we uit van de netto capaciteit van schoolgebouwen.

6.2 Huisvestingsknelpunten en renovatiewensen schoolbesturen

Huisvestingsknelpunten

CNS

- Er zijn kleine scholen in de buurtschappen met teruglopende leerlingaantallen.
- Het aanbod - met vier schoolgebouwen in de kern van Putten - is te groot voor het totale leerlingaantal van CNS. Te veel gebouwen veroorzaakt relatief hoge kosten voor beheer en onderhoud van onroerend goed.
- Er is maatwerk vereist voor de vergoeding van renovatie. Dit in plaats van de basisnorm van € 300/m² BVO opgenomen in het huidige IHP.
- Schoolgebouwen zijn eenzijdig in het gebruik. Scholen dienen een multifunctioneel karakter te krijgen.
- CNS heeft oude schoolgebouwen die niet aan de hedendaagse norm voldoen.
- Er is onvoldoende capaciteit bij De Schuilplaats.
- De leerlingenprognose voorspelt een toenemend ruimtetekort bij De Schuilplaats.

SKO

- Onvoldoende capaciteit (les- en ondersteunende ruimten) bij Gabriëlschool-Bijstergoed.
- De eigen leerlingenprognose komt niet overeen met die van de gemeente. Eigen leerlingenprognose voorspelt grotere groei op Gabriëlschool-Bijstergoed.
- De eigen investering in onderwijsruimte op Gabriëlschool-Bijstergoed mag niet worden verwerkt in de ruimtebehoefte berekening.

PROO

- In de kern van Putten is er een teruglopend leerlingaantal op de Korenbloem.
- Medegebruik bij de Korenbloem is niet gewenst. Medegebruik maakt het openbaar onderwijs in de kern van Putten kwetsbaar.
- Schoolgebouwen zijn eenzijdig in het gebruik. Scholen dienen een multifunctioneel karakter te krijgen.
- Er is geen aanbod van openbaar onderwijs aan de noordkant van Putten.

VPCO

- De Wegwijzer heeft te veel m² volgens de huidige normen. Bij renovatie zal het houten lokaal moeten worden vervangen door een permanent lokaal. Als dit niet wordt uitgevoerd ontstaat er onvoldoende capaciteit.
- Daarnaast wil VPCO onderwijs aanbieden aan de noordwestkant van Putten.

Renovatiewensen

Bestuur	School	Periode	Inhoud	Wens
CNS	Bij de Bron	2019-2022	Onderwijskundige aanpassingen	Multifunctioneel gebruik
			Toegankelijkheid mindervaliden	
			Klimaat en energie	
CNS	Ichthusschool	2019-2022	Onderwijskundige aanpassingen	Multifunctioneel gebruik
			Toegankelijkheid mindervaliden	
			Klimaat en energie	
CNS	De Akker	2015-2018	Onderwijskundige aanpassingen	Nieuwbouw
			Toegankelijkheid mindervaliden	
			Klimaat en energie	
			Ingekapseld schoolplein	
VPCO	De Wegwijzer	2019	Vervanging houten lokaal	Klimaat en energie
			Onderwijskundige aanpassingen	
			Overige punten volgen uit MJOP	

6.3 Analyse Kern Putten

Scholen en schoolgrootte

Er zijn 8 schoollocaties in de kern Putten. De scholen zijn relatief klein: De gemiddelde schoolgrootte is 152 leerlingen. Twee scholen (Van Damschool en De Korenbloem) hebben minder dan 100 leerlingen en drie scholen hebben 100-150 leerlingen. De overige drie scholen hebben meer dan 200 leerlingen.

PROO heeft de intentie om het BRIN-nummer van De Korenbloem per 1 aug 2018 op te heffen en de school administratief te laten fuseren met De Schovenhorst.¹⁸ De Korenbloem en De Schovenhorst blijven als locaties bestaan. PROO heeft de overtuiging dat de school de mogelijkheid heeft om het leerlingaantal structureel boven de 50 leerlingen te krijgen, met een evenwichtige leeftijdsopbouw van de leerlingen.

Prognose

Volgens de prognose (zie bijlage I) daalt het leerlingaantal bij alle scholen in de kern Putten. De prognose gaat uit van een daling van gemiddeld 13% in 2032.

Ruimtebehoefte

Als gevolg van de leerlingendaling, daalt ook de ruimtebehoefte (zie bijlage II).

Ruimteoverschot / ruimtetekort

De scholen in Putten zijn ruim gehuisvest. Dat blijkt als de genormeerde ruimtebehoefte wordt vergeleken met de beschikbare oppervlakte (zie tabel). Gemiddeld is het ruimteoverschot 23%. Door de voorziene leerlingendaling wordt het ruimteoverschot de komende 15 jaar groter.

¹⁸ PROO heeft de gemeenteraad hierover per brief geïnformeerd op 30 juli 2017. De gemeenteraad is verzocht vóór 1 februari 2018 besluiten of zij de school instemt met deze administratieve fusie of dat zij De Korenbloem als zelfstandige school in stand wil houden door zelf in het bestuur van de school te voorzien. De MR en het personeel van De Korenbloem en De Schovenhorst zijn eveneens door PROO geïnformeerd. Een verzoek tot instemming aan de MR volgt op een later tijdstip.

School	Cap. Netto m ² BVO	Ruimtetekort(-)/-overschot (+) (m ²)		
		2018	2025	2032
Van Damschool	850	187	258	258
De Ichthus	1.183	314	359	389
Bij de Bron	1.101	252	227	262
De Akker	1.427	156	327	332
Gabriëlschool 1), 2)	1.115	213	163	253
De Korenbloem	892	466	435	451
De Wegwijzer	2.080	537	748	804
De Pelikaan	1.500	188	163	224
Totaal kern Putten	10.148	2.313	2.680	2.972

Tabel 7: Ruimtetekorten (-) en ruimteoverschotten (+) per school voor de kern Putten

OPMERKINGEN Gabriëlschool:

1. De gemeente ziet de Gabriëlschool-Kelnarij (hoofdlocatie) en de Gabriëlschool-Bijstergoed (dislocatie) als één school.
2. SKO heeft bij de dislocatie Gabriëlschool-Bijstergoed 135 m² voorgefinancierd. Er is door SKO een aanvraag huisvestingsprogramma 2019 ingediend om met de gemeente Putten te komen tot een verrekening van deze investering

Het ruimteoverschot kan minder groot zijn dan het lijkt, vanwege een aantal factoren:

- Een deel van de ruimte is nodig om de instroom van 4-jarigen tijdens het schooljaar op te vangen.
- Een school kan op papier ruim gehuisvest zijn, maar relatief veel gang-ruimte hebben. De bruto-netto-verhouding van het gebouw is dan ongunstig. Een voorbeeld hiervan is De Wegwijzer. De school heeft een genormeerd ruimteoverschot van ruimte 500 m² - terwijl in werkelijkheid de huisvesting krap is.

Vanwege het grote ruimteoverschot dient bij grote investeringen in schoolgebouwen, kritisch te worden gekeken naar de spreiding, de omvang en de bruto-netto-verhouding van de schoolgebouwen (zie ook par 3.2) en eventueel het aantal locaties terug te brengen. De bruto-netto-verhouding van schoolgebouwen zal in een OOGO nogmaals besproken worden.

Het overschot aan ruimte biedt ook kansen voor verhuur (kinderopvang e.d.) en multifunctioneel gebruik. De Gabriëlschool- Kelnarij is daar een voorbeeld van.

Optimale spreiding

Er is een te hoge dichtheid aan scholen voor primair onderwijs in Putten. De gemiddelde schoolgrootte in de kern Putten is nu 152 leerlingen en zal over 15 jaar gedaald zijn naar gemiddeld 134 leerlingen. Dat veroorzaakt relatief hoge kosten voor beheer en onderhoud (zie par. 4.5). Gezien de krimp op de lange termijn (13% in 2032), lijkt het waarschijnlijk dat in de toekomst het aantal locaties zal verminderen.

De bereikbaarheid van de scholen komt hierdoor in principe niet in gevaar. De gemiddelde loopafstand van leerlingen naar school in de kern Putten (incl. Bijsteren) bedraagt 0,5 km – ruim binnen de gestelde 1.250 m (zie par. 3.2).

Door afspraken zou breed geanticipeerd kunnen worden op krimp en zou de teruggang gestructureerd kunnen worden. CNS heeft voorgesteld om opheffing van de Van Damschool te overwegen. Overigens alleen in combinatie met nieuwbouw van De Akker en uitbereiding bij Bij de Bron. De gemeente is daar geen voorstander van omdat de Van Damschool recent is aangepast.

Nieuwbouw/Renovatie

De acht schoolgebouwen in de Kern Putten zijn gemiddeld 45 jaar oud. De oudste gebouwen zijn de Van Damschool en Gabriëlschool-Kelnarij – beiden 65 jaar oud. Vier scholen zijn gebouwd de jaren '70: De Akker (45 jaar oud),

Bij de Bron (42 jaar oud), De Ichthus (42 jaar oud) en De Wegwijzer (39 jaar oud). De Pelikaan (35 jaar oud) en De Korenbloem (26 jaar oud) zijn de jongste gebouwen.

Recent zijn de Gabriëlschool-Kelnarij en de Van Damschool gerenoveerd. De Akker zou ook gerenoveerd worden, echter is deze renovatie uitgesteld in afwachting op een besluit over de gebiedsontwikkeling Bilderdijkstraat. De school heeft (voor eigen rekening) maatregelen genomen (minirenovatie) om de levensduur met 5 jaar te verlengen.

In het IHP 2014 zijn afspraken gemaakt over de periodes waarin overige gebouwen gerenoveerd worden (zie tabel).

Overig

Het gebied rondom de Bilderdijkstraat wordt mogelijk heringericht. Indien tot herinrichting wordt besloten, is het waarschijnlijk dat daarmee ook de school verplaatst moet worden. De kosten die hieruit voortkomen zijn groten-deels voor rekening van de gemeente.

Bestuur	School	Bouwjaar	Leeftijd	Renovatie Planning IHP 2014	Renovatie jaar uitgevoerd
CNS	Van Damschool	1953	65		2011
SKO	Gabriëlschool-Kelnarij	1953	65		2016
CNS	De Akker *)	1973	45	2015-2018	
CNS	Bij de Bron	1976	42	2019-2022	
CNS	De Ichthus	1976	42	2019-2022	
VPCO	De Wegwijzer	1979	39	2019-2022	
VPCO	De Pelikaan	1983	35	2027-2030	
PROO	De Korenbloem	1992	26	2023-2026	
		gemiddeld	45		

Recent aangepast

*) Mogelijk nieuwbouw door gebiedsontwikkeling

Tabel 8: Overzicht leeftijd gebouwen

6.4 Analyse buitengebied

Scholen en schoolgrootte

Er zijn vijf schoollocaties in het buitengebied. De scholen zijn relatief klein: De gemiddelde schoolgrootte is 82 leerlingen. Twee scholen (De Steenenkamer en Diermen) hebben minder dan 30 leerlingen, Hoef heeft 88 leerlingen, Huinen heeft 115 leerlingen en De Schovenhorst heeft 151 leerlingen.

Prognose

Volgens de prognose (zie bijlage I) daalt het leerlingaantal in de buitengebieden. De prognose gaat uit van een daling van gemiddeld 7% in 2032. Per school zijn echter grote verschillen. De Steenenkamer, Diermen en De Schovenhorst groeien tot 2032 licht met respectievelijk 3, 7 en 5%. De prognose voorziet een daling in het leerlingaantal bij Huinen en Hoef met 17 en 20%.

Ruimtebehoefte

Door leerlingengroei neemt de ruimtebehoefte toe bij De Steenenkamer, Diermen en De Schovenhorst. De ruimtebehoefte bij Huinen en Hoef daalt (zie bijlage II).

Ruimteoverschot / ruimtetekort

De scholen in het buitengebied zijn ruim gehuisvest. Dat blijkt als de genormeerde ruimtebehoefte wordt vergeleken met de beschikbare oppervlakte (zie tabel). Gemiddeld is het ruimteoverschot 23%. Door de voorziene leerlingendaling wordt het ruimteoverschot de komende 15 jaar groter.

Optimale spreiding

De spreiding is een aandachtspunt voor de buitengebieden. De loopafstanden zijn groot (gemiddeld 1,9 km) en de scholen zijn klein (gemiddeld 82 leerlingen). Dit vraagt om een voortdurende afweging tussen bereikbaarheid en levensvatbaarheid.

School	Cap. Netto m ² BVO	Ruimtetekort(-)/-overschot (+) (m ²)		
		2018	2025	2032
De Steenenkamer	508	162	152	157
Diermen	289	-52	-77	-62
Huinen	845	67	117	167
De Schovenhorst	1.184	224	149	189
Hoef	684	41	102	132
Totaal	3.510	443	443	584

Tabel 9: Ruimtetekorten (-) en ruimteoverschotten (+) per school in de buitengebieden

Daarbij is de lange-termijn-ontwikkeling van De Steenenkamer (CNS), Diermen (CNS) en Hoef (VPCO) van belang. Het leerlingaantal bij deze drie scholen is klein.

De Steenenkamer (29 leerlingen) en Diermen (28 leerlingen) zouden in de toekomst onder de 23 leerlingen kunnen zakken. In dat geval zouden de scholen moeten worden opgeheven. Met dit scenario moet rekening gehouden worden. CNS wil graag anticiperen op een eventueel verdwijnen van deze scholen en ziet daarvoor mogelijkheden door het verhuizen van De Steenenkamer. Een tweede optie is uitbreiding van De Schuilplaats, maar dat heeft geen voorkeur omdat deze school dan te groot wordt.

Bij het verhuizen van De Steenenkamer zou een deel van de leerlingen ook voor Hoef kunnen kiezen. Hoef heeft voldoende ruimte om dit op te kunnen vangen. Uitbreiding van de Schuilplaats heeft niet de voorkeur van CNS, maar is mogelijk een onmisbare schakel in een gezamenlijke oplossing voor Rimpeler.

Bestuur	School	Bouwjaar	Leeftijd	Renovatie planning IHP 2014	Renovatie Jaar Uitgevoerd
CNS	De Steenkamer	1950	68	2027-2030	
VPCO	Hoef	1957	61		2016
CNS	Diermen	1969	49		?
CNS	Huinen	1972	46		2016
PROO	De Schovenhorst	2003	15	2027-2030	

gemiddeld 48

 Recent aangepast

*) *Mogelijk nieuwbouw door gebiedsontwikkeling*

Tabel 10: Overzicht leeftijd gebouwen buitengebieden

Nieuwbouw/Renovatie

De vijf schoolgebouwen in het buitengebied zijn gemiddeld 48 jaar oud. De oudste gebouwen zijn de Steenkamer (68 jaar oud) en Hoef (61 jaar oud). De Schovenhorst heeft het jongste gebouw (15 jaar oud).

Recent zijn Hoef, Diermen en Huinen gerenoveerd. In het IHP 2014 zijn afspraken gemaakt over de periodes waarin overige gebouwen gerenoveerd worden (zie tabel).

6.5 Analyse Bijsteren (en Rimpeler)

Scholen en schoolgrootte

Er zijn twee schoollocaties in Bijsteren; De Schuilplaats en de Gabriëlschool-Bijstergoed.¹⁹ De scholen zijn relatief groot: De Schuilplaats heeft 342 leerlingen en de Gabriëlschool-Bijstergoed 178 leerlingen.

Prognose

Volgens de prognose (zie bijlage I) stijgt het leerlingaantal van zowel De Schuilplaats als de Gabriëlschool-Bijstergoed tot 2025 naar respectievelijk 477 en 205 leerlingen. Na 2025 daalt het leerlingaantal.

¹⁹ De Gabriëlschool-Bijstergoed is een dislocatie van De Gabriëlschool-Kelnarij in de kern Putten. Er is een ruimteoverschot in de kern Putten.

Ruimtebehoefte

Door de leerlingengroei neemt de ruimtebehoefte bij zowel De Schuilplaats als de Gabriëlschool-Bijstergoed toe. Dit komt voor een belangrijk deel door de nieuwbouwwijk Rimpeler die in het gebied grenzend aan Bijsteren wordt gerealiseerd. De bouw van 340 woningen start in 2018/19. Het streven daarbij is om jaarlijks 70 woningen bij te bouwen.

Ruimteoverschot / ruimtetekort

De Schuilplaats heeft een ruimtetekort. Dit tekort loopt tot 2025 verder op door de groei van het leerlingaantal in Bijsteren en door realisatie van Rimpeler. De Gabriëlschool heeft geen ruimtetekort.

De Schuilplaats heeft een ruimtetekort van 23 m². Dit tekort loopt op naar ruim 700 m² in 2025. Daarna loopt het ruimtetekort geleidelijk terug naar 451 m² in 2032.

School	Cap. Netto m ² BVO	Ruimtetekort(-)/-overschot (+) (m ²)		
		2018	2025	2032
De Schuilplaats	1.897	-23	-702	-451
Gabriëlschool	772	213	163	253
Bijsteren	2.669	190	-539	-197

*) De ruimtebehoefte voor de hoofdlocatie is toegerekend naar locatie Kelnarij.

Tabel 11: Ruimtetekorten (-) en ruimteoverschotten (+) per school in Bijsteren

De Schuilplaats heeft door de groei recht op uitbreiding. De Gabriëlschool-Bijstergoed heeft geen recht op uitbreiding omdat het ruimteoverschot kan worden opgelost door te verwijzen naar leegstand in de Gabriëlschool-Kelnarij. De school zou ook graag nevenruimte willen realiseren voor de directie op de locatie in Bijsteren. Zij vraagt daarvoor een vaste voet aan de school toe te kennen. Conform de verordening heeft de Gabriëlschool-Bijstergoed als dislocatie daar geen recht op. Pas wanneer de stichtingsnorm van de gemeente Putten behaald wordt en het ministerie een extra BRIN-nummer toekent aan de dislocatie Gabriëlschool-Bijstergoed zal hier uitgegaan worden van een aparte school.

Optimale spreiding

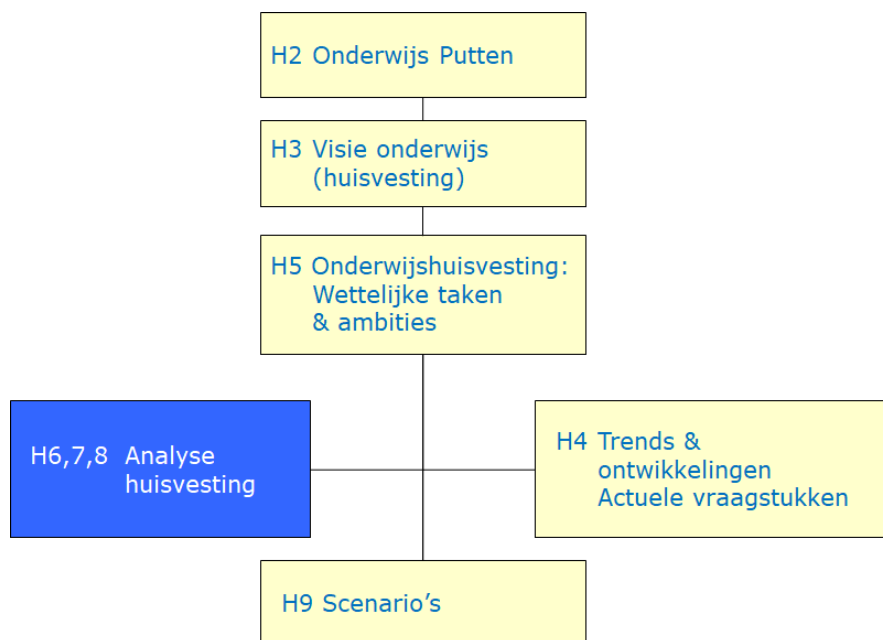
De scholen in Bijsteren zijn voldoende gespreid. De nieuwbouwwijk Rimpeler zorgt voor een spreidingsvraagstuk.

Nieuwbouw/Renovatie

Er zijn geen plannen voor nieuwbouw of renovatie. Wel wensen (zie par. 6.1).

7 ANALYSE HUISVESTING VO

Dit hoofdstuk beschrijft de onderwijskundige ontwikkelingen bij het voortgezet onderwijs in Putten. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de leerlingenprognose. Er wordt ingegaan op duurzaamheid. Tenslotte worden de wensen van de school benoemd.

Ontwikkelingen op gebied van onderwijs

TL-plus

Groevenbeek is twee jaar geleden gestart met TL-plus. Dit is de reguliere TL-route met extra praktijkgerichte vakken en opdrachten. In de onderbouw krijgen de leerlingen het vak technologie en in de bovenbouw een extra praktijkvak gericht op een beroepskeuze. Ook worden stages en speed-dates met bedrijven georganiseerd. Met deze formule worden leerlingen in staat gesteld een gerichtere keuze voor een beroepsopleiding te maken en worden motivatie en slagingskansen verhoogd. Bij de aansluiting op het MBO gelden voor TLplus-leerlingen vrijstellingen. Daarnaast biedt TL-plus ook de reguliere doorstroommogelijkheid naar de havo.

Werkpleinen

Groevenbeek werkt met werkpleinen: open ruimtes tussen de lokalen of aan de gangen waar leerlingen zelfstandig of in groepjes werken aan vakken en projecten. Er zitten maximaal twee klassen tegelijk op een werkplein, begeleid door twee docenten en/of een onderwijsassistent. Van elk lesuur (van 50 minuten) worden 10 minuten 'verzameld' voor werken op een werkplein. Dit biedt ruimte om extra aandacht te geven aan de leertempo's van individuele leerlingen en werkt minder stigmatiserend voor de zwakkere leerlingen (bijvoorbeeld lwoo).

De school is niet huiswerkvrij maar 'huiswerk-luw': leerlingen blijven veel op school en kunnen altijd terecht bij een docent (9 docenten geven 15 vakken). De werkpleinen zijn goed ingepast in het bestaande gebouw. Uiteraard zou het bij volledige nieuwbouw anders zijn, maar de school is tevreden over de huidige indeling.

Vrijdagmiddagprogramma

Op vrijdagmiddagen wordt een groot deel van de school gebruikt voor 'naschoolse' activiteiten zoals sport, koken, Chinees, e.d. Bijna de helft van de (onderbouw)leerlingen volgt een of meerdere activiteiten. Ook docenten en onderwijsassistenten zijn dan aanwezig. Het versterkt de band tussen leerling en school (1-op-1-contact) en leerlingen onderling en verhoogt de benutting van gebouw en terrein.

Prognoses

De gemeente Putten heeft prognoses op laten stellen door PVG. Het bestuur van Groevenbeek heeft zelf ook prognoses laten opstellen door Verus. De prognoses komen niet overeen; volgens de school zijn de prognoses van

PVG structureel lager dan die van Verus. De tellingen voor huidig schooljaar laten zien:

	15/16	16/17	17/18	20/21	25/26
PVG (gemeente)	448	431	421	394	356
Verus (school)	447	431	435	430	426

Tabel 12: Leerlingenprognose Groevenbeek in Putten

Eén van de mogelijke oorzaken is volgens Groevenbeek de aanzuigende werking van TL-plus. Deze nieuwe opleiding trekt leerlingen uit een groter

voedingsgebied (Zeewolde, Nijkerk, Ermelo, Nunspeet) die voorheen naar een andere school gingen. De school verwacht daarnaast dat TL-plus op termijn zal groeien ten koste van havo en reguliere TL.

Een groei tot 460 leerlingen zou ideaal zijn omdat dan dubbele klassen en veel keuzeprogramma's kunnen worden aangeboden. De verwachting van de school is dat het totale leerlingaantal eerst wat zal stijgen en daarna zal stabiliseren rond 430. Het huidige gebouw is geprogrammeerd op 400 leerlingen.

Duurzaamheid

De omgevingsdienst Noord-Veluwe heeft recentelijk aan Groevenbeek dwingende adviezen gegeven voor verduurzaming van het gebouw. Groevenbeek is zich bewust van het belang van duurzaamheid, vindt de dwingende adviezen niet reëel. Groevenbeek heeft veel geïnvesteerd in LED-verlichting en, ketels, zonnepanelen, drinkwaterpunten en andere bewustwordingsprogramma's voor leerlingen (certificaat eco-school).

Het pand bestaat grotendeels uit glas. Met name het oude bouwdeel (>40 jaar) heeft veel aluminium kozijnen met enkel glas. Vorig jaar is voor € 0,3 miljoen verbouwd (vloeren, verwarming), het dak moet worden vervangen evenals de kozijnen van enkel naar dubbel glas.

Wensen school

Groevenbeek wil jongeren meer laten bewegen, en ziet dan ook graag sportvoorzieningen beschikbaar en bereikbaar gemaakt, voor een reële vergoeding.

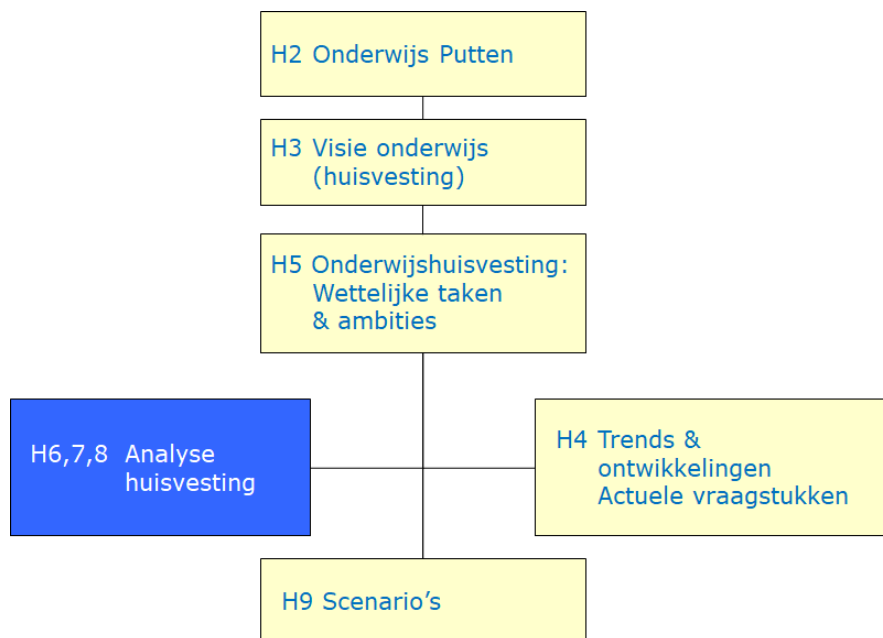
- Soms heeft een gebouw, los van renovatie, een extra impuls nodig. Een gebouw moet dan aangepast worden aan de huidige tijdgeest. Bijvoorbeeld voor ICT-infrastructuur of toegankelijkheid van het gebouw.
- Duurzaamheid: de school heeft duurzaamheidswensen.
- Er staan geen grote verbouwingen of onderwijsvernieuwingen gepland voor de nabije toekomst - de school is tevreden met de huidige indeling en locatie. Het IHP uit 2014 voorziet wel in een renovatie voor Groevenbeek in de periode 2023-2026.
- De school kan op de huidige locatie niet uitbreiden. Groevenbeek staat open voor een nieuwe locatie in Putten en ziet eventueel mogelijkheden aan de rand van Putten in de omgeving van Bijsteren.

Standpunt gemeente

De gemeente ziet op basis van de prognose geen reden voor een andere locatie voor het Groevenbeek. Voor de overige wensen zie de standpunten van de gemeente met betrekking tot renovatie duurzaamheid in hoofdstuk 4.

8 ANALYSE GYMNASTIEKCAPACITEIT

Dit hoofdstuk analyseert de gymnastiekcapaciteit voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.

Gymnastiekcapaciteit voor het PO

Het PO heeft voor bewegingsonderwijs twee sporthallen en één gymzaal ter beschikking: de sporthal De Puttereng, de sporthal van KV De Meeuwen en de gymzaal van de Van Damschool. De andere PO-scholen hebben geen gymzaal. De beschikbare gymnastiekcapaciteit voor de PO-scholen is 123 klokuren.

Sporthal De Puttereng

De oefenvloer van De Puttereng is 1.176 m² (42m x 28m) en de zaal kan in drie ruimten worden gedeeld. Twee daarvan zijn beschikbaar gesteld voor PO bewegingsonderwijs.

Capaciteit: 52 uur (2x 26 uur)

Sporthal KV De Meeuwen

De oefenvloer van deze sporthal is 1.219 m² (46m x 26,5m) en de zaal kan in twee ruimten worden gedeeld. Beide ruimten zijn beschikbaar voor PO bewegingsonderwijs.

Capaciteit: 52 uur (2x 26 uur)

De Van Damschool heeft één gymzaal. Deze gymzaal heeft een oefenvloer van 181 m². Formeel gezien is de gymzaal te klein (geen 252 m²) voor bewegingsonderwijs aan volledige groepen in de bovenbouw. Bij oudere gymzalen is dit echter geoorloofd. Er bestaat geen automatisch recht op uitbreiding van de gymzaal. Voor wat betreft de capaciteit houden we wel rekening met de kleinere gymzaal. We verlagen daarom de capaciteit van de gymzaal.

Capaciteit: 19 uur [(181 m² / 252 m²) x 26 uur]

Gebruik van gymnastiekvoorzieningen per PO-school

Onderstaande tabel toont per PO-school het gebruik van de beschikbare gymnastiekcapaciteit en de genormeerde klokuren.

Gebruik van de gymnastiekvoorzieningen door het PO

Er is voldoende gymnastiekcapaciteit voor het PO beschikbaar. Het genormeerde aantal klokuren voor het PO in Putten is 92 uur. De beschikbare capaciteit is 123 klokuren. Tabel 13 toont echter aan dat de scholen het aantal gymnastiekuren waar ze recht op hebben niet volledig benutten. De (grote) afstand tot de gymnastiekvoorzieningen voor scholen buiten de kern Putten, zal daarbij van invloed zijn. Daarnaast vullen de scholen een deel van het bewegingsonderwijs in met zwemles, in plaats van gymnastiekonderwijs.

Gymnastiekvoorz.	Meeuwen 1	Meeuwen 1	Puttereng 1	Puttereng 2	V. Damsch.	Totaal	School	Verschil
Scholen	Klokuren	klokuren	klokuren	Klokuren	klokuren	Gebruik	klokuren	
	Gebruik	gebruik	gebruik	Gebruik	gebruik		genormeerd	
De Wegwijzer	4	4				8	10,5	-3
Huinen	2	2				4	4,5	-1
Bij de Bron	2			1	1	3	6,0	-3
De Akker	3	3				6	9,0	-3
Hoef	2	2				4	3,0	1
De Schuilplaats	5	5				9	13,5	-5
Gabriëlschool	2	1	4	2		8	12,0	-4
De Korenbloem			2	1		2	3,0	-1
De Schovenhorst			3	2		5	6,0	-1
De Ichthus			4			4	6,0	-2
De Pelikaan			4	4		8	9,0	-2
Diermen				1		1	1,5	0
Van Damschool					2	2	4,5	-3
De Steenenkamer			1			1	3,0	-2
Totaal gebruik	18	16	17	11	3	65	92,0	-27

Tabel 13: Overzicht werkelijk aantal gymnastiekuren (gebruik) en genormeerd aantal gymnastiekuren per PO-school

Speellokalen

Van de 14 PO-scholen, hebben er vijf geen speellokaal: De Gabriëlschool, Diermen, Bij de Bron, De Steenkamer en de Schuilplaats.

Scholen zonder speellokaal
Gabriëlschool
Diermen
Bij de Bron
De Steenkamer
De Schuilplaats

Tabel 14: Overzicht PO-scholen zonder speellokaal

Gymnastiekcapaciteit voor het VO

Groevenbeek heeft één gymzaal met een oefenvloer van 252 m². De minimale omvang van een oefenvloer voor het VO is 252 m².

Gebruik van de gymnastiekvoorziening voor het VO

Totaal hebben er 24 groepen bewegingsonderwijs in het curriculum. De 12 onderbouw-groepen krijgen per groep 2 x 80 minuten gymnastiek. De 12 bovenbouwgroepen krijgen 1 x 80 minuten gymnastiek. De behoefte aan gymnastiekcapaciteit is daarmee te berekenen op 48 klokuur:

- 12 onderbouwgroepen × 160 minuten = 32 klokuren
- 12 bovenbouwgroepen × 80 minuten = 16 klokuren +
- Totaal 48 klokuren

Gebruik van de gymnastiekvoorziening voor het VO

De verordening gaat uit van een capaciteit van 40 klokuren. Rooster-technisch lukt het niet om dat te halen. De rooster-technisch maximaal haalbare bezetting van de gymzaal is 32 klokuren (vier dagen x 10 lessen van 40 minuten en een dag x 8 lessen van 40 minuten).

Ruimtetekort

De school komt genormeerd 8 klokuren gymnastiek tekort. Bij een rooster-technisch maximale bezetting komt de school structureel 16 klokuren tekort. Dat zijn 24 lessen van 40 minuten. De school wijkt daarom uit naar sportvoorzieningen in de omgeving, hetgeen ook niet optimaal is (onrust, tijdverlies, verkeersonveiligheid).

Alles rondom bewegingsonderwijs, JOGG²⁰, en andere maatschappelijke ontwikkelingen roepen op tot meer beweging onder jongeren. De leerlingen kunnen ook nog vrijwillig tijdens de vrijdagmiddagactiviteiten sporten. Dat staat los van het officiële onderwijsaanbod.

Wensen Groevenbeek

De vergoeding van de gemeente voor huur van een sportaccommodatie is onvoldoende (ca. 50% van de huurprijs). De school zou graag een reële vergoeding of een sportaccommodatie dicht bij de school willen. Groevenbeek ziet mogelijkheden voor realisatie van een sportvoorziening die door zowel het primair als voortgezet onderwijs kan worden gebruikt. Dit zou ook goed passen in de (landelijke) trend om jongeren meer te laten bewegen.

Standpunt gemeente

Het genormeerde tekort aan klokuren voor het Groevenbeek kan worden opgevangen door gebruik te maken van sportvoorzieningen in de omgeving. Volgens de verordening heeft Groevenbeek geen recht op realisatie van een extra sportvoorziening.

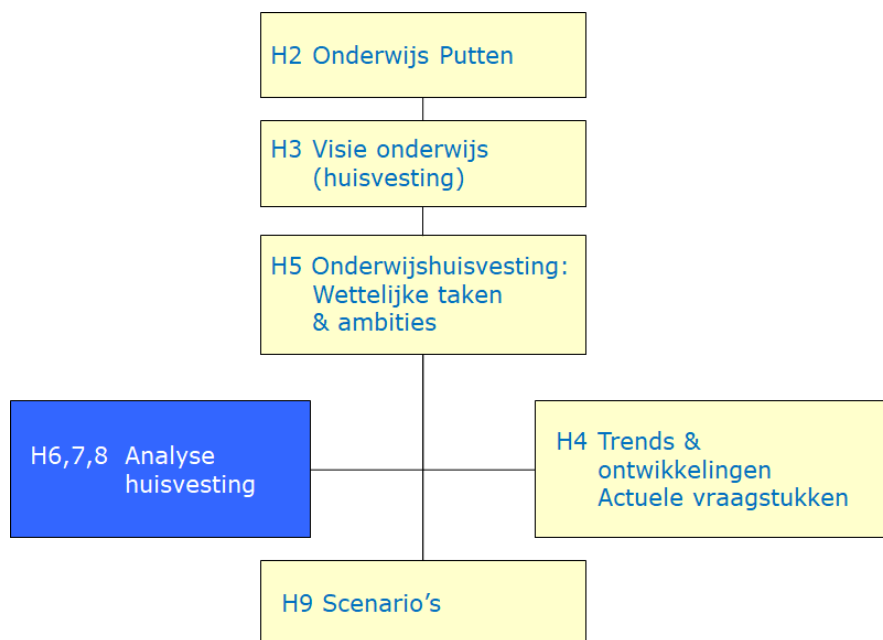
²⁰ JOGG: Jongeren op gezond gewicht.

9 SCENARIO'S

Dit hoofdstuk beschrijft vier scenario's voor de onderwijshuisvesting in Putten. Er wordt bij elk scenario rekening gehouden de ambities, de visie en het aanvullend beleid van de gemeente. Het ambitieniveau wordt per scenario vergroot.

9.1 Scenario 1: Passende huisvesting

Voor dit scenario gelden de volgende uitgangspunten:

- *Ruimtetekorten* – Uitbreiding van huisvesting gerealiseerd voor die daar volgens de verordening recht op hebben en niet kunnen worden verwezen. De Gabriëlschool heeft formeel geen recht op extra huisvesting bij de Gabriëlschool-Bijstergoed. Een verplaatsing van het in pandige kindcentrum (twee lokalen) zou een mogelijkheid kunnen zijn om de school extra ruimte te bieden. Wel wil de gemeente meedenken in verkeersoplossingen voor de (oudere) leerlingen die heen en weer moeten fietsen tussen de locaties.
- *Spreiding* – De mogelijkheid wordt onderzocht De Steenenkamer te werverhuizen naar een locatie in Rimpeler, mits daarin de ondercapaciteit van De Schuilplaats wordt opgenomen. Het nieuwe schoolgebouw heeft een omvang van 8-12 lokalen. Op deze onderwijsvoorziening wordt door twee of meer schoolbesturen samengewerkt. Alle schoolbesturen staan open voor een samenwerking.

Indien het niet mogelijk is een schoolgebouw in Rimpeler te realiseren, wordt De Schuilplaats in Bijsteren uitgebreid met 8-12 lokalen. De uitbreiding wordt beschikbaar gesteld voor het opvangen van ruimtetekorten van scholen in Bijsteren.

De uitbreiding van De Schuilplaats is snel te realiseren, omdat deze reeds is voorzien in het bestemmingsplan. Indien De Steenenkamer verdwijnt worden de leerlingen gehuisvest in de uitbreiding van De Schuilplaats. In

de uitbreiding wordt door twee of meer schoolbesturen samengewerkt. Alle schoolbesturen staan open voor een samenwerking.

- *Normbedragen* - Het beschikbaar te stellen budget bij nieuwbouw en uitbreiding is voldoende om te voldoen aan de eisen uit het bouwbesluit 2015. Dit budget wordt met 5% verhoogd om te kunnen voldoen aan het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', klasse B.²¹
- *Eenvoudige renovatie* - Conform de afspraken uit het IHP 2014. Er wordt uitgegaan van eenvoudige renovatie met een gemeentelijke bijdrage van € 300/m² (prijspeel 2014) en een oplopende bijdrage van de schoolbesturen. De budgetten zijn prijspeil 2014 en worden geïndexeerd naar het actuele prijspeil in jaar van uitvoering. De indexering van prijspeil 2014 naar prijspeil 2018 bedraagt 3,6%.

²¹ De klasse-aanduiding A, B en C uit het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', geeft het ambitieniveau weer voor energie, lucht, temperatuur, licht en geluid. Daarbij is klasse C de ondergrens, klasse B voldoende (de normen van het Bouwbesluit 2015 met wat extra eisen op bovengenoemde gebieden) en klasse A zeer goed.

Periode	Gemeente	Schoolbesturen
2015-2018	75% (€ 233/m ²) -	25% (€ 78/m ²)
2019-2022	67% (€ 207/m ²) -	33% (€ 104/m ²)
2023-2026	50% (€ 155/m ²) -	50% (€ 155/m ²)
2027-2030	50% (€ 155/m ²) -	50% (€ 155/m ²)

Zie onderstaande tabel voor periode en bijbehorende budgetten.

- *Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen* - Ruimtelijke en maatschappelijke overwegingen kunnen aanleiding geven voor nieuwbouw. Een voorbeeld hiervan is De Akker.

School	Leerlingen	Ruimte behoefte	2015-2018	2019-2022	2023-2026	2027-2030	
De Steenkamer	43	416				129.200	
De Akker	209	1.251	388.800				
Bij de Bron	150	955		296.800			
De Ichthus	140	904		281.000			
De Wegwijzer	261	1.513		470.200			
De Pelikaan	214	1.276				396.600	
De Korenbloem	91	658			204.600	345.000	
Groevenbeek		4.557			1.416.400		
	Deel gemeente (subtotaal)		291.600	698.700	810.500	435.400	2.236.200
	Deel schoolbesturen		97.200	349.300	810.500	435.400	1.692.400
	Totaal		388.800	1.048.000	1.621.000	870.800	3.928.600

Tabel 15 – Renovatiebijdragen gemeente-schoolbesturen, prijspeil 2018

9.2 Scenario 2: Passende huisvesting en grootschalige renovatie

Voor scenario 2 gelden dezelfde uitgangspunten als scenario 1. Voor renovatie wordt het ambitieniveau echter verhoogd van 'eenvoudige renovatie' naar 'grootschalige renovatie'.

- *Grootschalige Renovatie* - Er wordt uitgegaan van een grootschalige renovatie zoals benoemd in het bouwbesluit, waarbij voor de installaties en de gebouwschil (vloeren, gevels, daken en kozijnen) de nieuwbouweisen van het Bouwbesluit gelden. Voor het binnenklimaat wordt uitgegaan van 'Frisse Scholen' klasse B.²¹

Het maximale budget is 70% van de nieuwbouwprijs.

De schoolbesturen leveren een financiële bijdrage aan de renovatie conform de afspraken uit scenario 1. Daarnaast worden door de gemeente voorwaarden worden verbonden aan de renovatie, zoals een verplichting tot flexibel bouwen.

Vanwege het grote ruimteoverschot wordt bij grootschalige renovatie kritisch gekeken naar de spreiding en omvang van de schoolgebouwen.

School	Leerlingen	Behoefte m ²	Budget Renovatie	Frisse school klasse B
Van Damschool	92	663	1.100.000	79.000
De Ichthus	133	869	1.360.000	97.000
Bij de Bron	129	849	1.330.000	95.000
De Akker	213	1.271	1.850.000	132.000
Gabriëlschool-Kelnarij	293	1.674	2.340.000	167.000
De Korenbloem	45	426	810.000	58.000
De Wegwijzer	267	1.543	2.180.000	156.000
De Pelikaan	221	1.312	1.900.000	136.000
De Schuilplaats	342	1.920	2.640.000	189.000
Gabriëlschool-Bijstergoed				
De Steenenkamer	29	346	720.000	51.000
Diermen	28	341	720.000	51.000
Huinen	115	778	1.240.000	89.000
De Schovenhorst	151	960	1.470.000	105.000
Hoef	88	643	1.080.000	77.000
Groevenbeek		4.557	11.530.000	824.000
Totaal		18.152	32.270.000	2.306.000
Deel schoolbesturen (zie tabel 15)			1.692.400	0
Deel gemeente			30.577.600	2.306.000

Tabel 16 – Budgetten renovatie, frisse scholen klasse B en financiële bijdrage schoolbesturen aan renovatie, prijspeil 2018

9.3 Scenario 3: Passende huisvesting en duurzame renovatie

Voor scenario 3 gelden dezelfde uitgangspunten als scenario's 1 en 2. Voor renovatie wordt het ambitieniveau echter verhoogd naar 'duurzame renovatie'.

- *Duurzame Renovatie* - Er wordt uitgegaan van een grootschalige renovatie tot een Bijna-Energie-neutraal gebouw. Voor het binnenklimaat wordt uitgegaan van 'Frisse Scholen' klasse B.19 Het maximale budget is 70% van de nieuwbouwprijs.

De schoolbesturen leveren een financiële bijdrage aan de renovatie conform de afspraken uit scenario 1. Energiebesparend bouwen levert exploitatievoordelen op voor scholen. De geraamde energiebesparing wordt ingezet als budget voor het Energie-neutraal maken van de scholen. Daarnaast worden door de gemeente voorwaarden verbonden aan de renovatie, zoals een verplichting tot flexibel bouwen.

School	Leerlingen	Behoeft m ²	Budget Renovatie	Frisse school klasse B	Meer- kosten voor BENG
Van Damschool	92	663	1.100.000	79.000	166.000
De Ichthus	133	869	1.360.000	97.000	217.000
Bij de Bron	129	849	1.330.000	95.000	212.000
De Akker	213	1.271	1.850.000	132.000	318.000
Gabriëlschool- Kelnarij	293	1.674	2.340.000	167.000	419.000
De Korenbloem	45	426	810.000	58.000	107.000
De Wegwijzer	267	1.543	2.180.000	156.000	386.000
De Pelikaan	221	1.312	1.900.000	136.000	328.000
De Schuilplaats	342	1.920	2.640.000	189.000	480.000
Gabriëlschool- Bijstergoed					
De Steenenkamer	29	346	720.000	51.000	87.000
Diermen	28	341	720.000	51.000	85.000
Huinen	115	778	1.240.000	89.000	195.000
De Schovenhorst	151	960	1.470.000	105.000	240.000
Hoef	88	643	1.080.000	77.000	161.000
Groevenbeek		4.557	11.530.000	824.000	1.139.000
Totaal		18.152	32.270.000	2.306.000	4.540.000
Deel schoolbesturen (zie tabel 15)			1.692.400	0	
Deel gemeente			30.577.600	2.306.000	

*) Aanname meerkosten voor Bijna-Energie-Neutraal-Gebouw: € 250/m².

Tabel 17 – Budgetten renovatie, frisse scholen klasse B, extra kosten BENG en financiële bijdrage schoolbesturen aan renovatie, prijspeil 2018

9.4 Scenario 4: Passende huisvesting en grootschalige technische en functionele renovatie

Voor scenario 4 gelden dezelfde uitgangspunten als scenario's 1 en 2. Voor

renovatie wordt het ambitieniveau echter verhoogd, door ook functionele aanpassingen door te voeren. De schoolbesturen leveren een financiële bijdrage aan de kosten voor functionele aanpassing. Deze bijdrage wordt per project bekeken.

School	Leerlingen	Behoefte m ²	Budget Renovatie	Frisse school klasse B	Meerkosten voor BENG	Meerkosten Funct, aanp.
Van Damschool	92	663	1.100.000	79.000	166.000	199.000
De Ichthus	133	869	1.360.000	97.000	217.000	261.000
Bij de Bron	129	849	1.330.000	95.000	212.000	255.000
De Akker	213	1.271	1.850.000	132.000	318.000	381.000
Gabriëlschool-Kelnarij	293	1.674	2.340.000	167.000	419.000	502.000
De Korenbloem	45	426	810.000	58.000	107.000	128.000
De Wegwijzer	267	1.543	2.180.000	156.000	386.000	463.000
De Pelikaan	221	1.312	1.900.000	136.000	328.000	394.000
De Schuilplaats	342	1.920	2.640.000	189.000	480.000	576.000
Gabriëlschool-Bijstergoed						0
De Steenenkamer	29	346	720.000	51.000	87.000	104.000
Diermen	28	341	720.000	51.000	85.000	102.000
Huinen	115	778	1.240.000	89.000	195.000	233.000
De Schovenhorst	151	960	1.470.000	105.000	240.000	288.000
Hoef	88	643	1.080.000	77.000	161.000	193.000
Groevenbeek		4.557	11.530.000	824.000	1.139.000	1.367.000
Totaal		18.152	32.270.000	2.306.000	4.540.000	5.446.000
Deel schoolbesturen (zie tabel 15)			1.692.400	0		
Deel gemeente			30.577.600	2.306.000		5.446.000

*) Aanname meerkosten voor Bijna-Energie-Neutraal-Gebouw: € 250/m².

***) Aanname meerkosten voor Functionele aanpassingen: € 300/m².

Tabel 18 – Budgetten renovatie, frisse scholen klasse B, extra kosten BENG en financiële bijdrage schoolbesturen aan renovatie, prijspeil 2018

10 VOORUITBLIK

Wat is de opgave voor onderwijshuisvesting in de gemeente in de toekomst?

Met de realisatie van de investeringen in de onderwijs, zoals omschreven in scenario's 2, 3 en 4, worden zeven schoolgebouwen grootschalig gerenoveerd en krijgt De Akker mogelijk nieuwbouw. Daarmee wordt de levensduur van het gebouwenbestand aanzienlijk verlengd.

Op basis van vorige IHP's zijn vijf scholen gerenoveerd: de Van Damschool (2011), Hoef (2011), Diermen, Huinen (2016) en de Gabriëlschool Kelnarij (2016) en is hun levensduur met minimaal 20 jaar verlengd. In 2032 zal moeten worden geïnventariseerd welke aanvullende duurzaamheidsmaatregelen nodig zijn om uiteindelijk te kunnen voldoen aan de gemeentelijke doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn.

Indien deze reeds uitgevoerde renovaties worden meegeteld, krijgen uiteindelijk slechts drie gebouwen tot 2032 geen nieuwbouw of renovatie: Schuilplaats (1992), De Schovenhorst (2003) en De Gabriëlschool-Bijstergoed (2009).

BIJLAGEN

BIJLAGE I – LEERLINGENPROGNOSE PO

(Conform prognose PVG, nov 2016)

BRIN	Bestuur	School	Cap. Brut m ² BVO	Cap. Net m ² BVO	Teldatum	Leerlingenprognose							
						2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032
	Putten												
13KV00	CSN (Ref)	Van Damschool	850	850	92	89	83	78	79	79	79	79	78
12LD00	CSN	De Ichthus	1.183	1.183	133	138	130	125	125	124	121	121	118
13PQ00	CSN	Bij de Bron	1.101	1.101	129	134	134	133	133	132	130	130	127
13TR00	CSN	De Akker	1.427	1.427	213	204	190	178	181	182	181	181	178
06QC00	SKO	Gabriëlschool-Kelnarij	1.115	1.115	115	101	99	97	98	99	98	98	94
10UZ00	PROO	De Korenbloem	892	892	45	51	51	51	51	50	49	49	48
05SJ00	VPCO	De Wegwijzer	2.080	2.080	267	249	235	225	225	224	219	219	214
09CU00	VPCO	De Pelikaan	1.500	1.500	221	226	226	224	225	223	219	219	214
	Bijsteren												
23ZZ00	CSN	De Schuilplaats	1.897	1.897	342	397	442	473	468	456	443	443	427
06QC01	SKO	Gabriëlschool-Bijstergoed	772	772	178	205	204	204	203	200	195	195	191
	Overige kernen												
14AH00	CSN	De Steenenkamer	623	508	29	31	32	31	31	31	31	31	30
12ZW00	CSN	Diermen	404	289	28	32	33	32	32	32	31	31	30
13XA00	CSN (Ref)	Huinen	845	845	115	109	104	105	105	104	100	100	95
10UZ00	PROO	De Schovenhorst	1.184	1.184	151	162	163	165	165	166	162	162	158
09ZA00	VPCO	Hoef	684	684	88	74	76	76	75	76	73	73	70
		Totalen	16.557	16.327	2.146	2.202	2.202	2.197	2.196	2.178	2.131	2.131	2.072

OPMERKINGEN

BVO Aantal BVO vanuit IHP 2014

Rimpeler De toekomstige woningbouw zal voornamelijk worden gerealiseerd in het gebied Rimpeler aangrenzend aan Bijsteren. Voor de periode t/m 2025 geldt een gepland volume van 340 woningen.

Vanwege de voortdurende onzekerheid op de woningmarkt is rekening gehouden met de realisering van plm. 500 woningen tot 2030.

Gabriëlschool Discussie over aantal m² BVO dat door de gemeente is bekostigd.

BIJLAGE II – RUIMTEBEHOEFTE PO IN M² BVO

(Conform prognose PVG, nov 2016)

Bestuur	School	Cap. bruto m ² BVO	Cap. netto m ² BVO	Teldatum (10-2017) 2018	Ruimtebehoefte (m ²)							
					2019	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032
Putten												
CSN (Ref)	Van Damschool	850	850	663	663	648	617	592	597	597	597	592
CSN	De Ichthus	1.183	1.183	869	919	894	854	829	829	824	809	794
CSN	Bij de Bron	1.101	1.101	849	864	874	874	869	869	864	854	839
CSN	De Akker	1.427	1.427	1.271	1.241	1.226	1.156	1.095	1.110	1.115	1.110	1.095
SKO	Gabriëlschool-Kelnarij	1.115	1.115	778	753	708	698	688	693	698	693	673
PROO	De Korenbloem	892	892	426	462	457	457	457	457	452	446	441
VPCO	De Wegwijzer	2.080	2.080	1.543	1.468	1.452	1.382	1.332	1.332	1.327	1.302	1.276
VPCO	De Pelikaan	1.500	1.500	1.312	1.352	1.337	1.337	1.327	1.332	1.322	1.302	1.276
Bijsteren												
CSN	De Schuilplaats	1.897	1.897	1.920	2.076	2.197	2.423	2.579	2.554	2.494	2.428	2.348
SKO	Gabriëlschool-Bijstergoed	772	772	895	971	1.031	1.026	1.026	1.021	1.006	981	961
Overige kernen												
CSN	De Steenenkamer	623	508	346	366	356	361	356	356	356	356	351
CSN	Diermen	404	289	341	356	361	366	361	361	361	356	351
CSN (Ref)	Huinen	845	845	778	758	748	723	728	728	723	703	678
PROO	De Schovenhorst	1.184	1.184	960	1.010	1.015	1.020	1.030	1.030	1.035	1.015	995
VPCO	Hoef	684	684	643	602	572	582	582	577	582	567	552
	Totalen	16.557	16.327	13.594	13.861	13.876	13.876	13.851	13.846	13.755	13.519	13.222

BIJLAGE III – RUIMTETEKORTEN (-) EN RUIMTEOVERSCHOTTEN (+) IN M² BVO

BRIN	Bestuur	School	Cap. bruto m ² BVO	Cap. netto m ² BVO	Ruimtetekort(-)/-overschot (+) (m ²)							
					2018	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2032
13KV00	CSN (Ref)	Van Damschool	850	850	187	202	233	258	253	253	253	258
12LD00	CSN	De Ichthus	1.183	1.183	314	289	329	354	354	359	374	389
13PQ00	CSN	Bij de Bron	1.101	1.101	252	227	227	232	232	237	247	262
13TR00	CSN	De Akker	1.427	1.427	156	201	271	332	317	312	317	332
06QC00	SKO	Gabriëlschool-Kelnarij	1.115	1.115	337	407	417	427	422	417	422	442
10UZ00	PROO	De Korenbloem	892	892	466	435	435	435	435	441	446	451
05SJ00	VPCO	De Wegwijzer	2.080	2.080	537	628	698	748	748	753	778	804
09CU00	VPCO	De Pelikaan	1.500	1.500	188	163	163	173	168	178	198	224
	Putten		10.148	10.148	2.437	2.552	2.774	2.960	2.929	2.950	3.035	3.161
23ZZ00	CSN	De Schuilplaats	1.897	1.897	-23	-300	-526	-682	-657	-597	-531	-451
06QC01	SKO	Gabriëlschool-Bijstergoed	772	772	-123	-259	-254	-254	-249	-234	-209	-189
	Bijsteren		2.669	2.669	-147	-559	-780	-936	-906	-831	-740	-640
14AH00	CSN	De Steenenkamer	623	508	162	152	147	152	152	152	152	157
12ZW00	CSN	Diermen	404	289	-52	-72	-77	-72	-72	-72	-67	-62
13XA00	CSN (Ref)	Huinen	845	845	67	97	122	117	117	122	142	167
10UZ00	PROO	De Schovenhorst	1.184	1.184	224	169	164	154	154	149	169	189
09ZA00	VPCO	Hoef	684	684	41	112	102	102	107	102	117	132
	Overige kernen		3.740	3.510	443	458	458	453	458	453	513	584
		Totalen	16.557	16.327	2.733	2.451	2.451	2.476	2.481	2.572	2.808	3.105

BIJLAGE IV – MEERJAREN ONDERHOUDSPANNINGEN

Onderhoudskosten op basis van onderhoudsplanningen schoolbesturen per gebouw

Bestuur	School	BVO	Onderhoudskosten per jaar										Totaal
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
CNS	Van Damschool	850	85.925	9.718	25.009	21.768	8.641	9.530	11.149	41.636	6.900	37.063	257.339
	De Ichthus	1.183	27.239	27.239	27.239	33.026	632.321	14.413	14.413	14.413	14.413	14.413	819.127
	Bij de Bron	1.101	27.444	34.195	630.696	14.618	14.618	14.618	14.618	14.618	14.618	14.618	794.658
	De Akker	1.427	17.544	17.544	17.544	17.544	17.544	17.544	17.544	17.544	17.544	17.544	175.438
	De Schuilplaats	1.897	26.028	142.188	254.340	19.735	66.420	14.742	35.015	51.969	20.644	22.428	653.509
	Diermen	404	8.314	37.756	24.793	7.775	14.635	6.806	12.362	11.138	7.324	7.672	138.575
	Huinen	845	7.072	15.764	32.724	10.820	15.912	7.421	8.535	36.674	18.108	8.992	162.022
	De Steenkamer	623	7.337	70.571	19.146	6.072	13.881	5.439	16.486	12.586	9.229	422.511	583.258
SKO	Gabriëlschool-Kelnarij	1.115	15.866	2.878	12.244	4.575	22.906	1.793	12.570	2.878	57.206	20.875	159.561
	Gabriëlschool-Bijstergoed	772	32.200	25.920	38.290	13.309	2.005	1.533	38.515	1.533	2.005	4.251	153.791
PROO	De Korenbloem	892											
	De Schovenhorst	1.184											
VPCO	De Wegwijzer *)	2.080	64.815	851.034	4.634	4.634	4.634	4.634	4.634	4.634	4.634	4.634	952.921
	De Pelikaan *)	1.500	43.846	34.039	10.013	12.168	25.694	37.802	18.781	32.685	15.764	819.323	1.050.115
	Hoef *)	684	11.162	19.525	17.844	13.079	46.660	12.753	13.949	87.535	11.775	14.634	248.916
	Subtotaal	16.557	374.792	1.288.371	1.114.516	179.122	885.870	149.027	218.570	329.842	200.163	1.408.957	6.149.230
VCVO	Groevenbeek college	4.500	137.751	104.447	153.080	72.149	117.212	71.616	83.645	79.333	116.730	218.185	1.154.148
	Totaal	21.057	512.543	1.392.818	1.267.596	251.271	1.003.082	220.643	302.215	409.175	316.893	1.627.142	7.303.378

*) MJOPS zijn nog in concept

>>

	Onderhoudskosten per jaar €/m ²										Gemiddeld
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
PO	23	78	67	11	54	9	13	20	12	85	37
VO	24	66	60	12	48	10	14	19	15	77	26

Samenstelling:

Ir. O. Martens

J. Chang BSc

VastgoedDialoog, Rotterdam

Postbus 475 - 3000 AL Rotterdam

010 - 477 45 93

info@vastgoeddialoog.nl

www.vastgoeddialoog.nl

